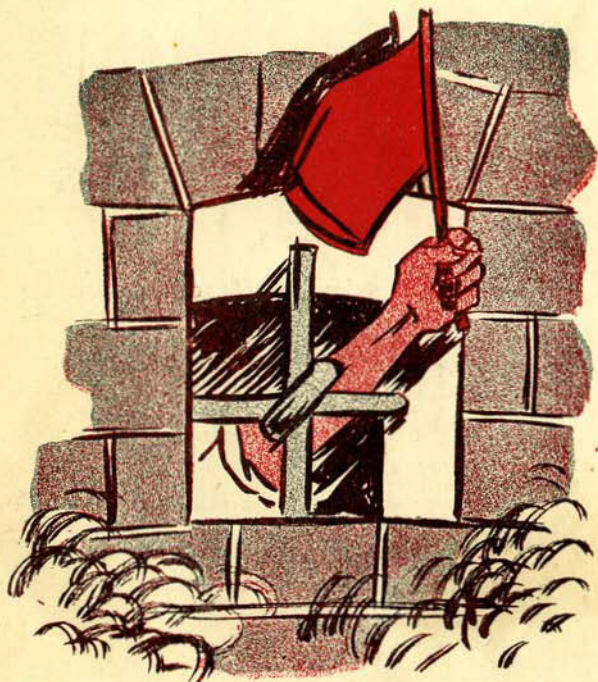

351.84 (471) 364

*Älkää unohtako
meitä!*

HELSINGIN V. V. HUOLTOYHDISTYS

Puheenjohtaja: Elmi Peltolehto
Sihteeri: Väinö Lundgrén
Rahastonhoitaja: Martti Uusikoski
Pöytäkirjuri: V. Syväjärvi
Kaikkien osoite: Helsinki, Sirkusk. 5,
Työväenyhdistyksen toimisto

*Uusia jäseniä ja lahjoituksia vastaan-
otetaan joka keskiviikko työväentalolla,
huone 35, kello: 6—8 ip.*

LIITTYKÄÄ JÄSENEKSI!

Hallinto

ÄLKÄÄ UNOHTAKO MEITÄ!

(Toinen painos)

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO
KIRJASTO

1290644405

323.2(480) K *ÄLKÄÄ
Älkää unohtako meitä

JULKAISIJA: V. V. HUOLTOYHDISTYS, HELSINKI

*Osakeyhtiö
Työn Kirjapaino*

Helsinki 1926

*

Muista heitä

*Muista heitä, joilta nuoruus-elon
riemut kieltää raskas rautapuomi.
Heille tuoksua ei kielot, tuomi,
eikö säteet lankee päivän helon.*

*Viesti kertoo paljon kiusatuista,
muurin kivet kipujansa haastaa.
Rohkaise oi heitä, joita raastaa
ajan koura. — Vangituista muista!*

20 — IV — 1926.

Hilja Länamaa-Pärssinen.

*Vankien omaisia Tammissaaren
pakkotyölaitoksen ulkoportilla.*

Tarkoituksemme

Huolimatta siitä, että valtiollisten vankien ja punaorpojen huoltamisasiasta on puhuttu ja kirjoitettu tavattoman paljon ei asia ole vielääkään — kahdeksaan vuoteen — kaikille selvinnyt. Siitä on räikeimpänä esimerkkinä m.m. erään pääkaupungissa toimivan ammattiosaston päätös, jonka mukaan osasto kieltäytyi avustamasta valtiollisia vankeja. Päätöstä perusteltiin sillä, ettei v. 1918 miehiä enää olisikaan vankiloissa ja että "uusia kapi-nallisia" avustavat sukulaiset ja toiset työväenjärjestöt.

Tällaisia epäkohtia korjataksemme ja levittääksemme entistä laajemmalle avustustoimintaa, olemme ryhtyneet tämän kirjasen julkaisemiseen. Emme suinkaan oleta, että tämän kirjasen avulla kaikki työläiset tulisivat tietoisiksi velvollisuuksistaan vankilassa olevia tovereitaan kohtaan — siihen tarvitaan vielä paljon työtä. Vaan osaltaan autamme siinä, samalla kun kirjanen on myöskin avustusjärjestöjen toiminnan selostajana — puutteellisuuksistaan huolimatta.

"Älkää unohtako meitä", kaikuu huuto kaltereiden takaa. Toimikaamme siis yksimielisinä ja yhteisvoimin luokkamme kovaosaisten hyväksi, ja sen työn täyttämiseksi joka heiltä on kesken jäänyt. Jokaiselle paikkakunnalle huoltoyhdistys ja kaikki työläiset — poliittisista erimielisyyksistä huolimatta — liittykää jäseneksi, sillä: *ihmisyyden ja oikeuden ääntä on kuultava!*

Alfret Lovén

on yksi niistä v. 1918 valtionpettäjistä, joita vielä on Tammisaaren Pakkotyölaitoksella noin 100. Kuva on otettu vuosia sitten, sillä tov. Lovénilla on nyt ikää 60 vuotta ja vanhuus yllään.

Tov. L. nimi ei ole tuttu suurille työläisjoukoille, vaan kaikki ne, jotka ovat joutuneet olemaan "yliopistossa" lyhyemmänkin ajan, tuntevat hänet. Työväenliikkeessä on hän ollut mukana kolmisenkymmentä vuotta. Työkennellessään Venäjällä, "hehkuvan ahjon, säkenöivän raudan ja alasimen ääressä", oppi hän pian käsittämään asemansa luokkansa yksilönä ja velvollisuutensa luokkaansa kohtaan. Opiskellen ja toimien työväen järjestöissä joutui hän santarmien vainonalaiseksi paeten Suomeen v. 1909, asettuen Malmille asumaan, vaimonsa ja poikansa kanssa.

Vuoden 1918 vapauspyrkimykset saivat tov. Lovénista — niinkuin monesta muustakin työläisestä — lämpimän

kannattajan. Työläisten valitsemana joutui hän toimi-
maan Helsingin pitäjän Punaisen rykmentin ylipäällik-
könä — siis kenraali. Tämän tehtävän hän täytti kun-
nialla, niinkuin mies, jolle luokkansa etu on yläpuolella
yksilöä. Saksalaisen militarismin avulla kukistettua työ-
väen vapaustaistelu vangittiin тов. Lovén Karjalan rin-
tamalla, jossa haavoittui ja siirrettiin hoidettavaksi Vii-
puriin Markovillaan. Vähän parannuttuaan tuomittiin
hänet valtiorikosoikeudessa kuolemantuomioon, jota kui-
tenkaan ei ole pantu täytäntöön.

Vanhuudestaan huolimatta ei paljon kärsineen tove-
rimme vakaumus ole murtunut. Sitä todistaa jo sekin,
ettei hän ole pyytänyt armoa tuomitsijoiltaan, vaikkakin
on useasti siihen kehoitettu. Ei ole pitkää aikaa siitä,
kun pakkotyölaitoksen johtaja kehoitti häntä jättämään
armahdusanomuksen, johon тов. L. vastasi seuraavasti:
"Jos pyytäisin armoa ja saisin sen, niin en minä olisi
kyllin kelvollinen teidän enkä myöskään toverieni, työ-
miesten, seuraan." Vastaus sisältää paljon. Kunnia
hänelle, jonka vakaumus kestää kaikki kolahdukset! Elä-
köön vanhus vielä kauan! Me teemme hänelle entisen
punakaartilaisen tapaan rintamakunnian ja sanomme:

"Kestä toveri nurkumatta, me taistelemme sinunkin
puolestasi, päämääränämme sinun ja kaikkien työtäteke-
vien vapautus!"

V. S.

Kansan terveyden puolesta

Terveiden, työkykyisten kansalaisten lukumäärä on jokaisen kansan suurin kansallisomaisuus. Siksipä onkin kansan terveyden suojelemiseksi ja kohottamiseksi ahkerasti työskenneltävä ja uhrattava mahdollisuuden mukaan varoja.

Tärkein nykyinen tehtävä yllämainitun päämäärän saavuttamiseksi on epäilemättä terveyshoidon opetuksen järjestäminen laajemmalle pohjalle kuin ennen. Ei voi millään tavoin ajatella mahdolliseksi nykyään meillä, s.o. meidän kouluissa, annettavan terveysopin opetuksen olevan ajan vaatimuksia vastaavan. Ne verraten harvat tunnit, jotka niinhyvin kansakouluissa, seminaareissa kuin keskikouluissakin y.m. kysymyksessä olevaan tarkoitukseen käytetään, ovat tykkänään riittämättömät tämän monipuolisen aineen opetukseen ja terveysopin suuren merkitykseen kansan tietoisuuteen syventämiseen siinä määrässä, että se todellakin jää läpi elämän vaikuttavaksi eläväksi tiedoksi ja tulee sellaisessa jokapäiväiseen elämään käytännöllisesti sovitetuksi. Kaikkein useimmilla eriasteistakin kouluopetusta nauttineella on terveysopin vaatimuksista ylen puutteellinen ja hämärä käsitys suurimmaksi vahingoksi heille itselleen ja läheisilleen.

Terveysopin opinkappalten joukkoon nuorimpana harrana ja vihreimpänä vesana on astunut nykyaikana *yhteiskuntaterveysoppi*, joka ansaitsee erityistä huomiota kansanvaltaisena aikakautenamme ja jo senkin takia on välttämättömän tarpeen lisätä terveysopin oppituntien

lukua kaikissa kouluissa ja opetus ylimalkaan suunniteltava mahdollisimman käytännöllistä elämää vastaavaksi.

Terveysopin opetuksessa ei tietenkään tarvitse tulla kysymykseen mitkään sellaiset ongelmat, joita koulun oppilas ei helposti kykenisi käsittämään ja tavallinen kansalainen jokapäiväisessä elämässään toteuttamaan, mutta se on tapahtuva huolella ja perinpohjaisuudella käytännöllistä elämää vastaavasti. Erityisesti on opetus tehostettava sellaisissa oppilaitoksissa, joissa valmistetaan opettajia toisiin oppilaitoksiin, kuten yliopistoissa ja kansakouluopettajaseminaareissa. Vaikka terveysopin tunteminen on sangen tärkeä henkilökohtaisesti jokaiselle kansalaiselle, niin hyvin naisille kuin miehillekin, on sen mahdollisimman perinpohjainen tunteminen vieläkin tärkeämpi sellaiselle henkilölle, joka aikoo ja jonka tehtävänä on sitä toisille opettaa. Vieläpä vaaditaan onnistuneelta opettajalta erityistä innostusta ja loppumatonta harrastusta aineensa opettamiseen.

Vapaan valistustyön kautta voidaan kyllä terveysoppiakin opettaa lukuisille kansalaisille, mutta sellainen kohtaa usein vain henkilöitä, joilla on erityistä halua tutustua terveysopin vaatimuksiin ja laajat kansalaispiirit jäävät siten vapaasta valistuksesta osattomiksi. Sen takia on välttämätöntä järjestää ja sulkea terveysopin riittävä opetus varsinaiseen opetukseen jokaiselle kansalaiselle tarjottavaksi; eikä mikään oppiaine voi olla niin tärkeä jokikiselle kuin terveysoppi, oppi siitä, miten voimme säilyttää kalliimman omaisuutemme ja onnemme.

Ensimmäinen ja syvin askel terveysopin kohottamiselle olisi yhteiskuntaterveysopin professorinviran perustaminen valtion yliopistoon, jotta täysin pätevien terveysopin opettajien kaikinpuolinen valmistus m.m. sen kautta tulisi mahdolliseksi.

Suljemme kansan terveyden kohottamisen kaikkien ajattelevien ja kansan parasta tarkoittavien kansalaisten sekä erityisesti arvoisien kansanedustajien suosiolliseen huomioon. -

Helsinki, 18/IV. -26.

Taaw. Laitinen.

Uusi ukaasi

Veisasi: 25 — 3 — 19 J a l i.

*Taasen näytti herrat meille
eräänlaista taitoo:
Ei saa tuoda punikeille
astioissa maitoo!*

*Tonkassa se tonttu hääää
pullossa on piru,
sieltä voi se esiin lentää
niinkuin pommín siru.*

*Älkää, älkää rakkaat vaimot
tuoko tänne turmaa!
Herrat pelkää astioita
niinkuin mustaa surmaa.*

Wilhelm Liebknecht kapinallisten tykkimiehenä v. 1848 kapinassa.

Vakaumuksensa marttyyrit

Maailman historia tarjoaa meille lukemattomia esimerkkejä henkilöistä, jotka ovat kärsineet vakaumuksensa puolesta. Kun jalo Kristus tuli maailmaan ja perusti uuden uskonnon, sai hän palkinnokseen tästä suuresta tehtävästään — kuoleman ristinpuulla. Ja kun suuret joukot seurasivat hänen oppiaan, vainottiin heitä julmalla tavalla: Rooman keisarit Nero, Domitianus, Decius ja Diokletianus lähettivät näitä uuden uskonnon tunnustajia tuhansittain kuolemaan; heidän ruumiinsa mätänivät m.m. Rooman maanalaisissa katakombeissa,

Engels nuorena.

jonne he pakenivat julmia vainoja. Ja kun tuo kaikkia muuta kuin "suuri" Konstantinus yhteiskunnallisista syistä julisti kristinuskon valtiolliseksi uskonnoksi, muutui vaino päinvastaiseksi: niin murhattiin esim. "kristillisen" piispan Cyrillon yllytyksestä Aleksandriassa 415 j. Kr. tuo kaunis ja oppinut Hypatia, ja paavivallan pimeinä aikoina poltettiin semmoiset jalot ihmiset kuin Hus ja Bruno roviolla ja itse Luther ei ollut kaukana jotenkin samanlaisesta rangaistuksesta, ellei häntä olisi pelastettu Wartburgin linnaan.

Ja kun Kreikan suuri ajattelijä Sokrates tahtoi kansansa hyväksi perustaa uuden siveysopin, täytyi hänen tyhjentää myrkkymalja. Ja kuinka monikaan on uudempinakin aikoina saanut osakseen suoranaista häväistystä siitä, että hän on uskaltanut osoittaa, miten suuresti

*Louise Michel, Parisin kommunin
"punainen neitsyt".*

nykyajan siveysoppi on perinpohjaisen korjauksen tarpeessa.

Ja valtiollisen elämän alalla pyyhkäsi tuo erittäin terveellinen Ranskan suuri vallankumous elävien joukosta nuo kuuluisat tiedemiehet Condorcet (lue: Kongdorsee) ja Lavoisier (lue: Lavoasiee); sosialistit Bebel ja Liebknecht teljettiin Hubertsburgin linnaan maanpetoksesta syytettynä; Lassalle tuomittiin monta kertaa valtiopetoksesta vankeuteen; Marx ajettiin maanpakolaisena toisesta maasta toiseen y.m.

Jokainen uskonto luulee tietysti, että juuri se on se ainoa oikea uskonto, joka muka tavalla tahi toisella on

Delescluze, Parisin kommunin sotaministeri.

saanut yliluonnillisella tavalla Jumalalta "patentin" tästä. Jokainen siveysoppi luulee esittäneensä järkähtämättömät siveyssäännöt, vaikka viimeistään kuuluisa amerikkalainen filosoofi Bertrand Russel on osoittanut siveyssääntöjen suhteellisen riippuvaisuuden ajasta ja paikasta. Ja kuka uskaltaa väittää, että vallassa oleva valtiomuoto jossakin maassa on juuri se oikea valtiomuoto? Englantilainen filosoofi Hobbes puolusti itsevaltiutta; Montesquieu (lue Mongteskiöö) sanoi vallan kolmijaon parimmaksi valtiomuodoksi; toiset sanovat samaa tasavallasta; toiset rajattomasta kansanvallasta j.n.e. Mutta tietysti kaikki vallanpitäjät ovat sitä mieltä,

että heidän luomansa ja ylläpitämänsä valtiomuoto on olosuhteisiin katsottuna erittäin sopiva ja ehdottomasti paras. Ja he luulevat sentakia myöskin voivansa "oikeudenmukaisesti" rangaista tuntuvalle tavalla kaikkia, jotka eivät ole samaa mieltä.

Mistä johtuu nyt tämä yleinen käsitys, että jokainen uskonto, jokainen siveysoppi ja jokainen valtiomuoto on olosuhteisiin verrattuna paras kaikista? Se johtuu yksinkertaisesti siitä, että kysymyksessä oleva uskonto, siveysoppi tahi valtiomuoto suojelee vallassa olijoita. Paavin valta ja pappisvalta pelkäsivät aikoinaan ja pelkäävät vieläkin kaikkia uskonnollisia uudistuksia uskonnon alalla, koska ne uhkaavat heidän valta-asemaansa; kapitalistinen siveysoppi pelkää niinkään uudistuksia siveysopin alalla sosiaaliseen suuntaan aivan samasta syystä ja vallassa olevan valtio-opin kiihkeimmät puolustajat kamoksuvat kaikkia muutoksia-valtiollisessa elämässä, koska silloin heidän valta-asemansa on vaarassa.

Mutta niiden, jotka tahtovat viedä ihmiskuntaa eteenpäin edistyksen tiellä, täytyy panna mukavuutensa, vapautensakin ja monasti henkensäkin alttiiksi, jos he

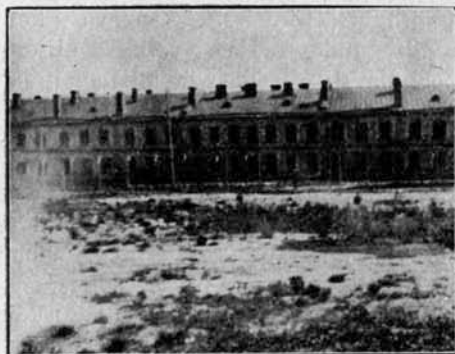
totisesti harrastavat ihmiskunnan parasta kaikilla aloilla. Ja niin täytyy ainakin vielä löytyä marttyyreja, jotka uhrautuvat maailman edistyksen puolesta ja vievät ihmiskuntaa eteenpäin kohti valoa ja vapautta.

Mutta ne hallitsevat piirit, jotka kovilla, vieläpä julmilla tuomioilla ja vainoilla ahdistavat niitä, jotka ovat tahtoneet hyödyttää ihmiskuntaa tavalla tahi toisella, saavat nimensä häpeäpilkulla piirretyiksi historian asiakirjoihin ja kaikki vainoaminen aatteiden takia tuottaa vihdoin vain sen tuloksen, että aatteiden kannattajien lukumäärä kaikessa hiljaisuudessa kasvamistaan kasvaa. Ja nuo suuret, vainotut Kristus, Hus, Luther, Bruno, Sokrates, Condorcet, Lavoisier, Bebel, Liebknecht, Lassalle, Marx ja lukemattomat muut seisovat historian asiakirjoissa häikäisevän loistavassa valossa, sillä he ovat antaneet koko persoonansa ihmiskunnan kohottamiseksi yhä korkeammalle asteelle.

”Ken eturivissä käy taisteluun,
Ei voita hän, hän kaatuu taistossaan.”

3. 4. -26.

N. R. av Ursin.

Tammisaaresta — Itäinen kasarmi.

Punaorpo

Kirj. Kalle L:n.

*Käy lapsonen yksin murheissaan,
hän orpo on maailmassa.
Ei äidin hoivaa hän tunnekkaan,
on yksin hän elämässä.
Ken pyyhkisi orvon kyynleet,
ken hellien rakastaisi.
Kun kuoppahan heidät heitettiin,
hän turvaa mistä nyt saisi.*

*Niin paljon vaaroja elämä tuo,
tuo pettymyksiä myöskin.
Usein unelmat kauniit, valoisat nuo
voi muuttua synkäksi yöksi.
Usein paheitten tielle horjahtaa
voi lapsonen maailmassa,
kun ei ole neuvojen antajaa
ei ystävää tukemassa.*

*Toveri. Lasta ohjaile,
häll' sana lempeä virka.
Sun hellyyttäsi hän kaipaa
kun murheesta riutuu rinta.*

*Sun toveruutesi vaikuttaa
voi paljon hyvää ja suurta,
voi luonteen lujutta kasvattaa,
myös sydämen jaloutta.*

*Niin hänestä kasvaa ihminen,
joka taistoissa vaurastuu,
ja suuriinkin aatteemme taistoihin.
hän vakaana valmistuu.*

Punaiset invalidit

Parannellessa kansalaisodan aiheuttamia haavoja, että ne lopultakin arpeutuisivat olemme kokonaan unhoittaneet ne toverit, joidenka haavat ovat jo arpeutuneet. Nimittäin punaiset invalidit. Vuosi 1918 ja sen jälkeinen aika on niille tovereille, jotka "kansalaissodassa" menettivät jalkansa, kätensä, silmänsä tai muuten tulivat vaivaisiksi ja työkyvyttömiksi — ollut raskasta ja vaikeaa. Heidän elämänsä on ollut miltei kurjempaa kuin vangittujen tovereittemme. Ovathan he saaneet kärsiä pilkkaakin menetetystä terveydestään. Ei ole pitkää aikaa siitä, kun tämän kirjoittaja oli tilaisuudessa kuulemaan mitä raainta ivaa v. 1918 miehestä, joka taistellesaan "uskollisesti sen hallituksen puolesta, joka oli oikea ja laillinen hallitus", menetti Mäntyharjussa molemmat jalkansa. Hän haki koneenkäyttäjän paikkaa erääseen elävienkuvienteatteriin. Vahtimestari, jonka tehtäväksi oli annettu vastaanottaa paikanhakijat, kehoitti tuota onnetonta menemään senaattori Kairamon luo, joka passittaa hänet Saksaan vaihdettavaksi — kalisuolaan. Välinpitämättömyys ja useassa tapauksessa ylenkatse on siis näiden paljon kärsineiden toverien osaksi tullut.

Kuinka me voisimme heitä auttaa? Ja eikö yleensä avustaminen juuri kuuluisi meille? Minun nähdäkseni olisi ensimmäinen tehtävämme ryhtyä toimiin tarkan tilaston keräämiseksi "kansalaissodassa" terveytensä menettäneistä. Saatuamme tietoomme kuinka paljon autettavia on, voisimme ryhtyä vaatimaan valtion ja kuntien

toimenpiteitä heidän hyväkseen. Ovathan nytkin "vapausotataistelijat" saaneet huikeita summia valtion ja lisäksi kuntien kassoista, niin miksikäs ei punaisille invalideille annettaisi myös. Ja onhan meillä voimaa pakottaa valtio avustamaan. Sillä olemme vakuutettuja siitä, että työväen molemmat eduskuntaryhmät antavat asialle kannatuksensa, samoin kunnanvaltuutetut. Asia vaan kaipaa alkuunpanijaa.

Rohkenisimme esittää, että Helsingin Huoltoyhdistys ottaisi asian järjestääkseen, sillä voimakkaampana avustajajärjestönä on sillä mahdollisuuksia saada tässä suuri-merkityksellisessä asiassa hyviäkin tuloksia.

Punainen invalidi.

Sydänpäivällä

Tutkintovankeudessa kirj. Auvo.

*Ikkunasta hellittääpi
heinäkuinen päivänkilo
lämpimiä säteitäsä —
ainoa tuo vangin ilo.*

*Päivän pitkän päästä päähän
vuottelen sun tuloas,
milloin ehdit ikkunaani,
siihen riennän silloin vastahas.*

*Nautin siinä onnestani —
vähäisestä tosin kyllä.
Mutta eihän onneakaan
jokaiselle täysin yllä.*

Totuus

Kirj. Hilja Liinamaa-Pärssinen.

Oi totuus
aina on sulla
eessäsi Golgatan polku.
Tuomittu ain olet piinaan,
kuoleman käärinliinaan,
Aina sun Pietarit kieltää,
Juuttaat pennihin myy.
Ain' on hikesi verta,
sappea juomas.

Oi totuus
oppikin luomas
valheeksi muuttuu.
Aina sun ristinlauta
nauliten lyövät.
Aina sun kätkevät syvään
kalliohantaan.

Oi totuus
hautasi suulla
raskas on paasi!
Muista ei kukkia kantaa
mahtavat sinne.
Yrttejä yksin ne antaa
hyljätyt pienet.

*Oi totuus
kuole et silti
milloinkaan!
Väistyy paatosen paino,*

*kirpoo vaino;
haudasta nousevat vaan!*

*Oi totuus
ain' ylösnouset,
liikut auringon alla,
pääsinpäiväsi on.
Nöyrtävät Pietarit selkää,
Juuttaat pelkää,
messias taas olet voittamaton.*

*Oi totuus
ain' olet suurta
jumalaisjuurta.
Aina sä manaa
uhmaten saattelet vapaussanaa
kärsimyslapsia johdattain. —
Sorretut, kurjat nostat ain!*

Uudet taistelijat

Kirj. *Maaïmanrannan Ylioppilas.*

Heitä oli kaksi veljestä. Kaksi ryysyistä ihmisen alkua. Toinen soittaa vanhaa mandoliinirämää ja toinen kerää rahoja.

Juna jyskyy edelleen. Kolmannen luokan tupakka-vaunut ovat ahtaita ja lapset saavat siinä helposti päänsärkyä. He saavat kuulla myös kaikenlaisia roskaisia puheita. Mutta minkäpä sille voi. Yhteiskunnan täytyy elättää lapsetkin. Soittaminen matkustajavaunuissa on äveriästä hommaa. Antaa noiden poikapoloisten soittaa. Saavathan he siten elatuksensa ja kaiken lisäksi huvittavat vielä matkustajia.

Niin juuri. Huvittavat — tietysti tavallaan. Ei siksi, että heidän soittonsa olisi mitään korkean taiteellista ollut. Se oli kokonaan omaperäistä rimputusta, jolle soitontuntija olisi tukkinut korvansa. Mutta tarvitseeko sen nyt kolmannen luokan matkustajille niin täysipainoista olla? Mitä vielä! Harva näistä hymyilevistä matkustajista ymmärtää musiikista enempiä kuin Turpeisen ukko taivaasta. Ja siksiä juuri:

— Soittakaa, pojat!

— Soittakaa. Kyllä minä maksan! — riehahtaa juopunut, kolmannen luokan herrasmies viitaten mahtavasti kädellään. Naurunrähinä hukuttaa hetkiseksi mandoliinista lähtevät sävelet. Mutta vain hetkeksi. Sillä nauru vaikenee ja soitto pääsee taas oikeuksiinsa.

— Mitä tuo poika soittaa? — kysyy joku. Ja toinen vastaa:

— Jotakin valssintapaista se on.

Mutta poikia vastapäätä istuu kolme harmaisiin sarkapukuihin puettua talonpoikaa. Heillä ovat merkit käsi-
varsissa, mistä heidät tunnetaan suojeluskuntalaisiksi. Mukanaolevat kiväärin todistavat miesten olevan paraadimat-
kalla. Yksi noista harmaapukuisista rähisee:

— Soita, poika, jääkärin kaiho. Nuo valssinlirutukset
tympäisevät minua.

Mutta poika ei ole kuulevinaanakaan. Vakavana, kat-
settaan kääntämättä hän vain puristaa soittorämäänsä
polviaan vasten ja hänen kätensä hyppii mandoliinin kie-
lillä kuin jotakin hakien. Kaikki katsovat häneen pitkään.
Miksei hän tottele?

Ja humaltunut harmaapukuinen raivostuu. Hän on
varmasti joku aluepäällikkö ja tottunut käskemään. Hä-
nen äänensä on käheä, kun hän huutaa:

— Kuuletko, nallikka, vai iskenkö tuon soittopelisi
mäsäksi?

Nuori taitelija kohottaa pelästyneenä päätään. Hänen
mandoliininsako mäsäksi? Se on ainoa muisto hänen
isästään, ja sitäpaitsi, millä hän sitten elättäisi itseään
ja veljeään? Ei, ei! Mandoliiniaan hän ei anna!

Ja niin hän vaihtaa nopeasti säveltä. Pian hän saa
taas kaikki hymyilemään. Harmaapukuiset laulavat hä-
nen tahtiinsa:

”Älä itke mun kultani kallis,
minä saavun, jos luoja sen suo....”

— — —

Edelleen porhaltaa juna. Tupakansauhu kiemurtelee
ilmassa ja matkustajat ovat kukin omissa hommissaan.
Toiset katselevat ikkunan läpi nähtävyyksiä, toiset kes-

kustelevat vuodentulontoiveista tai politiikasta ja useat ovat vaiti, omissa ajatuksissaan.

Harmaapukuiset ovat poistuneet vaunusta.

Mutta pojat ovat yhä vielä jälellä. Eräs vanha työmies on muuttanut heidän luokseen ja kyselee heiltä:

— Kannattaako tuo matkusteleminen ja soittelemine?

— Elämme sillä juuri, hädin tuskin.

— Onko teillä omaisia?

— Ei.

— Koska kuolleet?

— 1918.

Mies ei kysy enempää. Hän näkee, että veljesten on vaikea vastata. Toisen silmäkulmassa kimaltelee jotakin, ja toinen tarkastelee soittamisesta turvonneita sormiaan. Tuntematon työmies ei tahdo kiusata onnettomia kysymyksillään. Hän ajattelee jo muuta.

Mutta sitten hän hätkähtää. Toinen pojista sanoo uhmaavasti:

— Lahtarit tappoivat omaisemme. Hänen äänensä on kalsea ja se tuntuu aivankuin vaativan hyvitystä. Mutta vanhan työmiehen tulee paha olla. Hänkin muistaa poikansa, joka tapettiin. Vanhat, kiduttavat muistot hyökkäävät hänen kimppuunsa ja hän sieppaa pakettinsa lähteäkseen. Ja vaistomaisesti pääsee hänen huuliltaan:

— Tappoivat.... tappoivat....! Minunkin poikani ne tappoivat....!

Viimeiset sanat tulevat melkein voihkaisten. Vanhan miehen kasvot vääntyvät ja hän menee. Mutta ovella hän vielä kuulee toisen pojista mumisevan kuin pahanenteistä loitsua:

— Tappoivat.... tappoivat....! Sorretut hävisivät taistelun. Mutta uudet taistelijat ovat jo varttumassa!

Ja sitten rämähtää mandoliini. Se soittaa jotakin.... jotakin, jota yleisö ei ymmärrä, mutta johon se havahtuu, jota se kuuntelee. Toinen pojista sieppaa hattunsa ja lähtee kiertämään. Mutta eteenpäin kiitää juna, missä matkustajat heltyvät ja heittävät onnettomille lantin. Eteenpäin, aivankuin se toinenkin, elämän pikajuna, missä istuvat jo uudet taistelijat.

Tammissaaresta — paja.

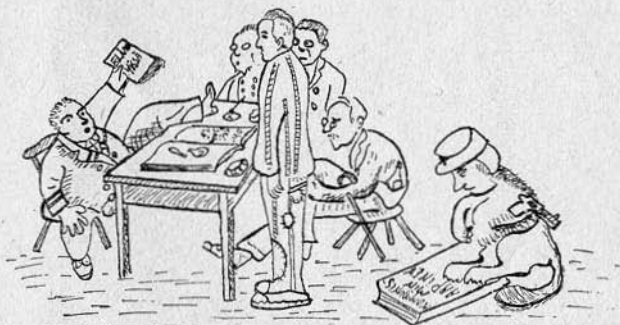
"Sairashoito" Tammisaaren pakkotyölaitoksella

"Talon sääntöjen mukaan tulee vangin ilmoittaa sairaudestaan vartijalle, joka puolestaan kutsuu sairaanhoitajan potilaan luokse tahi viedään hänet erikoiseen sairaalan vastaanottohuoneeseen, jossa sairaanhoitaja lähemmin tutkii potilaan tilaa antaen kulloinkin tarvittavaa lääkettä, "pulveria". Kun hoitaja näin on todennut sairaan tilan, olisi hän useinkin myöntänyt sairaslomaa voidakseen vapauttaa sairaan vangin työstä. Nyt kuitenkin ovat n.s. itäisen kasarmin isäntävartija Väänänen ja B-vankilan isäntävartija Snellman suvainneet sanoa: "Eivät ne miehet mitään lomaa tarvitse. Kevyt työ heillä on, kyllä ne voivat työskennellä, laiskuuttaan vain esiintyvät sairaana". Hoitajat eivät tällöin ole rohjenneet antaa lomaa, vaikka ovatkin sairastapauksen todenneet.

— — — kun näin on vartija saanut evästyä sairaalta loman — — —

Kun vartija näin on saanut evättyä sairaalta loman, pakotetaan tämä työhön ja ellei lähde, on siitä seurauksena johtokuntaan vieminen ja pakkoluokkaan siirto sekä vesileipärangaistusta 3—6 vuorokauteen. Sama on seuraus siinäkin tapauksessa, että sairas suostuu lähtemään työhön, mutta ei kykene suorittamaan tehtäviään, kuten terveenä ollessa. Näin menetellään vankilassa samaan aikaan, kun porvarillisista päivälehdistä saadaan lukea, että vankeja ei tule yksinomaan rangaista, vaan myös kasvattaa ja kehittää ruumillisesti sekä henkisesti. Edellämainitunlaisen kasvatustyön tuloksena onkin aina silloin tällöin näkynyt huomattavan räikeitäkin seuraamuksia. Juuri hiljattain sattui tapaus, josta näytti olevan vakavimmatkin seuraukset tulossa. Eräs Hellgrén-niminen vanki, v. 1918 miehiä, oli näet niin tuskastunut mainitun Väänäsen järjestämiin piinauksiin, että menetti kokonaan tarmonsensa, jolloin hänet talon tavan mukaan siirrettiin p a k k o l u o k k a a n selviämään, saaden täällä siten rauhoituslääkkeenä morfiiniruiskeita noin viikon ajan. Toveri H. on kuitenkin jo toipumaan päin. Saman epäinhimillisen kohtelun takia oli myös toinenkin vanki,

— — — on siitä seurauksena johtokuntaan vieminen — — —

nimittäin toveri Erkki Haaksi pakotettu pyytämään pois vartija Väänäsen hallitusalueelta, vaikka tulikin tällä toimenpiteellään menettämään osan poliittisista oikeuksistaan. Ja vieläpä pyytämään siirtoa Sörnäisiin, johon vankilan johto ei kuitenkaan suostunut ilman vangin ainoata voimatoimenpidettä, n ä l k ä l a k' k o a. Vankilan johtajan annettua lupauksen siirrosta Sörnäisiin oli mainittu toveri E. Haaksi lopettanut nälkälakkonsa.”

Ylläoleva lainaus kertoo tapahtumista, joita hyvin useasti tapahtuu Tammisaaren pakkotyölaitoksella, vaikkakin ne harvoin pääsevät julkisuuteen.

Todellakin omituiseen valoon on joutunut pakkotyölaitoksen johto ja sairaskirjuri viimeisten tapahtumien kautta. Palauttakaamme mieliimme vain tov. Hynisen ja Aartelon kohtaloa, joista jo aikaisemmin on sanomalehdissä kerrottu. Eikö nämäkin vankien elämän menettämiset ole laskettava vankilan lääkärin tilille. Hän on ensi kädessä niistä vastuussa. Vaan asiain kaameuden tullessa esille tyydyttiin vain poistamaan vankilan lääkäri ja taas oli kaikki hyvin. Turhaa lienee meidän puhua uudistusten aikaansaamiseksi, sillä onhan nähty, ettei pyynnöistä ole apua. Virkaherrat, suurimmasta pienimpään ovat samanlaisia; eläen eläimellisen kosto-

— — — saaden täällä sitten morfiiniruiskeita noin viikon ajan — — —

kiihkonsa vaikutuksen alaisena. Vain oman toimintamme avulla voimme me tässäkin asiassa parannusta saada ja kokonaan poistaa sen. Lähin tehtävämme on tukea huoltotyötä siten lievittäen toveriemme kärsimyksiä.

V.

*Tammissaaren pakkotyölaitokselta —
Itäisen kasarmin pää.*

Käsityöseurat yhtenä avustustoiminnan muotona

Luokkasodan jättämät raskaat jäljet eivät tule hevillä umpeen painumaan. Jäihän silloin moni perhe ilman elättäjää ja monet pienokaiset menettivät kumpaisenkin vanhempansa. Senjälkeen on Suomen valkoinen hallitus toimittanut telkien taakse uusia uhreja. Pienet orvot ja vankiloissa viruvat toverimme vetoavat meihin vapaana oleviin. Mitä voisimme tehdä? Millä tavalla voisimme heitä auttaa? On useita keinoja. On perustettu huolto-yhdistyksiä monille paikkakunnille. Liittymällä jäseneksi niihin voimme edistää avustustyötä. Erittäin sopivia naistyöläisille ovat käsityöillat, joissa valmistetaan lapsille vaatteita, joita sitten jaellaan pienille puna-orvoille sitä varten järjestetyissä tilaisuuksissa. Samoin tehdään myyjäisiä varten käsitöitä. Onhan paljon sellaista, mitä työläisperheessä tarvitaan, mutta ei ennätetä kotona valmistamaan, ja tarve voidaan tyydyttää ostamalla näistä myyjäisistä, jolloin hyödytetään samalla hyvää asiaa. Käsityöiltojen henkinen puoli on myös yhtä tärkeä kuin taloudellinenkin puoli. Ohjelmaa tulisi olla joka tilaisuudessa, joskaan ei aina kovin raskasta, että nuorimmat ja vanhempi väki ei ikävyystyisi pitkiin ohjelmanumeroihin. On aina päivän kysymyksiä, joista lyhyt

esitys tai keskustelu voi olla paikallaan. Silloin käsityöseurat eivät pääse muodostumaan porvareiden omahyväisyyssseurojen mallisiksi. Vaan muodostuu niistä luokkataisteluhenkisiä työläisnaisten työiltoja. Silloin illat muodostuvat myöskin virkistäviksi niissä kävijöille.

Kokemus on osoittanut, että useilla paikkakunnilla on käsityöseuran toiminta ollut hyvin vilkasta. Ne illat ovat muodostuneet todellisiksi toveri-illoiksi. Työ on mieluista ja sen vuoksi ilta muodostuu rattoisaksi. Jokainen ommeltu sauma, jokainen kudος sulkee itseensä tuskaa ja rakkautta. Jokainen pistos on aivan kuin itsensä vangitun hyväksi. Kaikki tekevät työtä velvollisuuden tunteesta. Liittymällä työläisnaisten käsityöseuraan voi jokainen osaltaan lieventää punaorpojen ja vankilaan joutuneiden toveriemme asemaa.

Sandra Lehtinen.

Vaarallistahan se on hyvinjärjestetylle yhteiskunnalle

Joku aika sitten todisti kotimaisten mustasotnialaisten äänenkannattajan Novoje Wremja-Suomettaren erikoinen ultrafascistinen Iltalehti, jota myöskin murhalehdeksi sanotaan, fascistipajasta saamassaan artikkelissa, että valtiollisten vankien huolto on kolmannen internatsionalen järjestämää ja että valtiollisten vankien huoltoyhdistykset ovat saman bolshevikki-internatsionalen alaosastoja, vastaten täällä maan- ja valtiopetoksellista kommunistipuolta.

Jopas jouduimme siis taaskin kerran kiinni. Murhalehti paljasti meidät suuremmoisella ohranamaisella kätevyydellä ja mitäs tässä enää kieräillä kun kerran olemme joutuneet satimeen. Parasta kun tunnustamme suoraan, se kun varmaankin vielä helpoittaa omalta tunnoltamme rikoksen painoa.

Tietystikin olisi tarkoituksemme pylläyttää tämä hyvinjärjestetty yhteiskunta yks kaks salaa pohjapuoli ylöspäin.

Ja mitäs kun kerran olemme ruvenneet tunnustamaan niin tulokoon jumaliste koko totuus sanotuksi, koko kumousohjelma paljastetuksi.

Se olisi seuraava:

Punikkieukot, ne joiden miehet, pojat tai muut sukulaiset olivat Suomen ihanteellisissa vankilaparatiiseissa, saivat Moskovasta suoraan Sinowjeilta ja Trotskilta määräyksen, räjäyttää tämä hyvinjärjestetty länsimainen oikeusvaltio sisältä käsin. S.o. kaikkien niiden, joiden sukulaisia oli vankilaparatiiseissa, piti alkaa teeskennellä sukulaisen rakkautta — vakuutan kunniasanallani, että sukulaisen rakkautta ei olisi osattu tuntea ilman Moskovasta tullutta määräystä — ja sitten sen turvin keinotella vankiloihin ensin muuta kommunistista sapuskaa kumousbasilleilla höystettynä vankien elättämiseksi ja kiihoittamiseksi, nämä kun sen suuremmoisen valkoisen vankilaystävyiden johdosta olivat rämettyssä aivan valkoisänmaallisiksi — vankilatoverit, suokaa anteeksi jos tässä vähän liioittelen. Ja sitten piti vankitovereille salakuljettaa

kaura- ja manna- sekä riisiryynejä, herneitä y.m. räjähdysaineita. Vankien piti näistä sitten valmistaa pommeja — vakuutan edelleen kunniasanglani, että niin oli aikomus — ja sitten salakavalasti räjäyttää aluksi vankilat ilmaan ja jatkaa edelleenkin muualle siksi kunnes maailmanvallankumous olisi saatu voittoisaan loppuun. Tämän hyvinjärjestetyn yhteiskunnan pylläytys ja maailmanvallankumouksen toteuttaminen kuitenkin viivästyi siitä yksinkertaisesta syystä, että hyvinjärjestetyn yhteiskunnan säilyttäjät, vankiloiden pakettitoimitsijat, viisaasti ja isänmaallisesti kyllä, söivät ja myivät meidän lähettämät pommiaineemme, jättäen vain silloin tällöin vähän rippeitä asianomaisille pommiin vastaanottajille. Myöskin vankien sukulaisilta loppuivat rahat eikä mistään saanut näitä pommiaineita enää luotolla, sellaiseksi oli tämä perhahan porvarillinen oikeusvaltio tullut.

Tietystikin saimme Moskovasta bolshevikki-internatsionalelta uusia määräyksiä ja ohjeita — itse emme mitenkään olisi mitään uutta enää kekanneet — joissa käskettiin muuttamaan suorastaan valtakunnan pylläyttämistaktiikkaa; käskettiin perustamaan kieroasti ja kavalasti, viattomalta ja ihmisystävälliseltä näyttäviä vankinhuoltoyhdistyksiä, joiden tarkoituksena todellisuudessa olisi saada suuremmat joukot keräämään vangeille ja heidän nälkäistä ja hätäänjoutunutta teeskenteleville omaisilleen lisää yllämainittunlaisia pommitarpeita — sanomme teeskenteleville, sillä todellista hätäähän heillä ei tietystikään ollut, sillä hyvin järjestetty yhteiskunta ei antanut heille työtä, joten he eivät työssä vaivaantuneet, eikä muutenkaan avustusta ja kielsi heiltä suuressa inhimillisyydessään kerjuuoikeudenkin.

Niin, tarkoituksemme oli salaa ja kavalasti saada suuret joukot yllämainittunlaisia pommitarpeita kustantamaan, mutta onneksi sentään valpas ja inhimillinen murhapoltto- ja vääränrahante-koja y.m.s. suosiva Suomen fascistiliitto kekkasi aikeemme ja paljasti meidät suurenmoisella ohranamaisella kätevyydellä. Ja selvä on nyt sitä myöten.

Toivottavasti meidät nyt ensi syksynä vähän ennen ohraanamiljoonien myöntämiskysymyksen eduskunnassa esille tuloa nuotataan valtionpettäjinä linnaan ja asetetaan asianmukaiseen rangaistukseen.

Lieventävinä asianhaaroina pyytäisimme oikeudessa kuitenkin otettavaksi huomioon, ensiksikin sen, että yhteiskunnansäilyttäjät ovat syöneet ja myyneet meidän pommiaineitamme, lihoen ja rikastuen ja me olemme näin, joskin välillisesti, tulleet kasvattaneeksi heistä yhä vaarallisempia porvarillisen yhteiskunnan säilyttäjiä ja jäseniä.

Toisekseen pyydämme myöskin otettavaksi lieventävänä asian-

haarana huomioon, että me, joskaan emme salakavaluuttamme kadu — olisimme edelleenkin valmiit antamaan pylläyttää tämän hyvinjärjestetyn — niin kuitenkin täydellisesti ymmärrämme yhteiskunnan säilyttäjien jalot tarkoitukset, s.o. vankiloiden kalorioilla, matosopilla y.m., kapinallisten lähettämisen kaikessa hiljaisuudessa onnellisimmille olomaille. Me myönnämme, että se olisi ollut fascistisilta länsimaisilta suurilta humanisteiltamme suuremmoinen, ihmisystävällinen ja isänmaata pelastava toimenpide. Tietystikin on suurta inhimillisyyttä koettaa saada kapinalliset ja heidän läheisensä hiljakseen vaihtumaan luurangoiksi ja sitten vaeltamaan yhteiskuntaa säilyttävän fascistisen taantumuksen vastuksista sinne, minne ei hautapatsaita saa pystyttää.

Tietystikin myönnämme, että tämä olisi ollut länsimaisen humanismin, korkeimman mongooli-inhimillisyyden mestarinäyte.

Kolmantena lieventävänä asianhaarana pyytäisimme otettavaksi huomioon sen, että tämä valtionpylläyttämistoimintamme ei ole suoranaista lainaa bolshevikeiltä. Venäjällä ei näet kerätä ulkopäin vankiloihin pommitarpeita, t.s. muonaa, vaan annetaan sitä tarpeeksi vankilan puolesta ja mikäli keräilläänkin sellaista, kuten shampanjaa, naisseuraa y.m.s., niin sitä keräilevät mustasotniaiset, teidän fascistiset ystävännne.

Jos meille ei kuitenkaan näitä seikkoja katsottaisi voitavan laskea lieventäviksi asianhaaroiksi, niin toivoisimme kuitenkin hukan muuten lievitettävän rangaistustamme.

Toivoisimme, ettei meitä enää syytettäisi sillä samalla syytekirjelmällä millä puolueen perustajia, rauhanjulistajia, S. T.p.-laisia ja nuorisoliittolaisia syytettiin. Sen syytekirjelmän me osaamme jo ulkoa ja ikävää olisi kuulla niin tuttua romaania.

Koettakaapa hyvät yhteiskunnan säilyttäjät keksiä joku uudempi romaani kuultavaksemme.

No niin. Tässä on tunnustus. Näkemiin vain. Olemme käytettävissänne ohranan tarpeellisuudesta kyseen tullen.

Inkvisiittori.

*Tuomari Georg Branting. — Sosialis-
tisen Nuorisoliiton puolustusasian-
ajaja.*

Piirteitä poliittisten naisvankien elämästä Hämeenlinnassa

Suomen työväenluokan asema ja sen taistelu porvarillista valtaa vastaan on vuosi vuodelta maamme porvaristolle käynyt yhä pelottavamaksi.

Tämän pelon ja levottomuuden ehkäisemiseksi koettaa se tehdä kaiken voitavansa.

Se usuttaa kapitalististen tuotantolaitosten omistajat ja yksityisten työnantajat yksissä neuvoin yhteistoimintaan heidän kanssaan, ja kehoittaa heitä kohdistamaan taisteluaseensa tätä luokkaa vastaan.

*Tuomari Asser Salo. — Toinen Sos.
Nuorisoliiton puolustusasianaaja.*

Tällä tavoin onkin sen onnistunut saamaan koko kapitalistisen järjestelmän kaikkine koneistoineen palvelemaan yksinomaan heidän oman luokkansa etuja.

Tätä valtaa kayttee se m.m. lakkojen ja työtaistelujen sekä yleensä työläisten vaatimuksien ehkäisemiseksi.

Tämän vallan näytti porvaristo parhaiten vuonna 1918 käydyssä luokkain välisessä taistelussa, jossa se voitti, ja sen jälkeen on se kahta voimakkaammin pitänyt tätä valtaa käsissään.

Se on lujittanut maassamme olevan vakituisen sotaväen ja sen armeijan sisäistä ja ulkonaista voimaa, puhumattakaan lahtari-armeijansa voimasta.

Huomattava laitos on myöskin se ohranalaitos, joka

luokkasodan jälkeen pystytettiin ja jonka ylläpitäminen maksaa vuosittain miljoonia markkoja.

Vaikka kaikki nämä edellä mainitut laitokset tietääkin työläinen olevan itsellään vastassa, on se sittenkin rohkeasti ja päättäväisesti lähtenyt taistelemaan tätä valtaa vastaan. Se on kerännyt työläisten voimat järjestöjensä avulla yhteiseksi voimaksi, jonka voima kasvaa järjestöissä sitä mukaa, kun he siinä työskentelevät. Ja se voima kasvaa huolimatta siitä, vaikka ohranan käsi tämän tästä iskeekin kyntensä sen taistelevan joukon etuvar tiostoon, ja saattaa heidät mitä mustimpien ja hämäräperäisten kohtalojen alaisiksi. Sillä onhan ohranan tehtävä pääasiassa se, että vankilan kolkot muurit pysyvät mahdollisimman täysinäisinä.

Kun nyt tämä kapitalistinen järjestelmä on tällainen koneisto, jossa vankilat ovat järjestellyt työläisten asunnoiksi, niin luulisi, että ne olisivat jossain määrin edes sellaiset, että ne vastaisivat sitä länsimaista kulttuuria, johon meidän porvaristommeikin sanoo lukeutuvansa.

Ja kun tietää, kuinka usein porvariston sanomalehdistöissä on kuvailtu naapurimaamme Neuvosto-Venäjän vankilaoloja, kuinka ne ovat kurjat, niin uskoisi, että meidän maamme vankilaolot olisivat jossakin määrin moitteettomat. Niin ei kuitenkaan ole. Työväen sanomalehdistöissä on usein julkaistu hyvinkin räikeistä epäkohdista valtiollisten vankien kesken. Ovatpa yksityiset suoraanaisesti tehneet valituksia oikeusministerillekin. Mutta harvoin niihin valituksiin mitään parannuksia tehdään.

Ja mikäli nyt näyttäytyy on vankien oloja entistäänkin huononnettu. Yhtenä sellaisena oireena osoittautui jo viime kesänä Hämeenlinnan vankilassa vankilan viiranomaisten taholta käytäntöön otettu työn tehoisuus. Tätä työtehoa ylisteltiin, vieläpä uskoteltiin siinä olevan kysymyksessä vangin etu. Palkka muka työstään. Mutta jätettiin sanomatta, että kun työn arvo lasketaan piste-

määrittäin, esim. kuinka korkea pistemäärän pitää olla, ennen kuin siitä todella vanki hyötyisi. Vasta tuonempana päästiin tietämään, että alin pistemäärä oli 60, jonka jälkeen vasta tuli kysymykseen siitä hyötyminen. — Ja näistä pisteistä näyttävät viranomaiset tarpeeksi pitävän huolta, ettei niitä vanki liikoja saa. Muuten tämä koko työtehon käytäntöön otto on pelkkää humpuukia. Se on vain yksi niitä kidutuskeinoja, joita on keksitty vangille kiusaksi.

Ja entäs ne työhuoneet, missä näitä töitä aherrellaan, millaiset ne ovat? — Kun vankilat vuosi vuodelta täytyvät asukkaistaan, niin täytyyhän siinä joskus jo tulla ahtauskin. Niinpä täälläkin nähtiin vankilan työhuoneissa, jotka eivät olleet pinta-alaltaan kovinkaan suuret, 40—50 henkeä samassa huoneessa työskentelemässä. Tällainen liika-ahtaus pilaa ilman ja saattaa nopeammin pölyn tuoksuamaan. Päästäkseen edes jossain määrin näistä epäkohdista, täytyi viranomaisten järjestää jollakin tavoin. Etsittiin sopivaa paikkaa mistä saada apua siihen. Ja saatiinhan sitä. Oli näet niin, että ruumishuone ja varastohuone olivat rinnatusten. Mitä muuta kun seinä väliltä pois ja akkuna siihen paikkaan, missä se tarvittiin ja niin tuli siitä huone, oikein kelpo huone, niin tykättiin. Pari uunia nurkkaan ja niin saatiin se lämpimäksikin. Näin oltiin pulasta päästy. Eihän sillä väliä ollut minkälainen se oli. Kyllähän se kommunisteille kelpaa. Eikä se häävi ollutkaan. Rakennus oli matala, ilman kivijalkaa. Akkunat matalalla ja seinät ohuet, kuten sellaisten huoneitten, jotka eivät ole asuttaviksi tehty. Seinät tihkuivat vettä, ja yksi osa seinistä kasvoi paksua homekerrosta. Lämpömittari kyllä voi kohota korkeallekin, mutta kosteusmäärää sieltä tuskin koskaan sai pois. Reumatismi ja päänsärky olivatkin jokapäiväisiä ilmiötä meillä. Sitä kyllä näytettiin vankilan viranomaisille, mutta eivät he mitään vikaa siinä tietystikään nähneet.

Ei edes niin paljon, että olisivat huolehtineet kunnollisesta ilmaventtiilistä.

Yksi kiusallisimpia seikkoja oli myöskin se, että valtiollisten vankien sellien alla on rangaistussellit, jotka joka päivä ovat melkein täynnä. Näitten asukkaina ovat melkein yksinomaan irtolaisuudesta pidätetyt. Siksi onkin se elämä joka siellä on, aivan kaameata. Siellä terveemmät ja elonhaluisemmat laulavat ja hoilaavat kaiken maailman rivot viisut. Kun taas mielipuolet ja lähellä niitä olevat hourivat haudantakaisia asioitaan... Kiroavat elettyä elämäänsä ja syyttävät itseään. Hirveätä on kuulla tätä elämää etenkin öiseen aikaan. Nukkumisesta ei ole kysymystäkään. Siitä on valitettu monet kerrat vankilan viranomaisille, mutta muuta paikkaa ei ole kuuleman mukaan, mihin sijoittaa nämä rangaistavat, sanovat viranomaiset. Tekisi mieli kysyä, eikö sitten kommunisteille, kun kerran heitä sinne kärrätään, olisi muuta paikkaa?

Vaikka vankila ei olekaan mikään ihannepaikka, kuten vankilan viranomaiset hyvin pian muistuttavatkin ja erittäinkin lääkäri, joka tämän läksyn osaa hyvin ulkoa, niin luulisi toki ihmisyyden kannalta katsoen heidän ymmärtävän, ettei vanginkaan ole pakko olla hulluinhuoneessa, vaikka siltä vapaus onkin riistetty. Ja kun vanki joutuu valvomaan tämän vuoksi yökaudet, täytyy hänen siitä huolimatta olla aamulla ylhäällä määrättynä aikana ja lähteä töihin. Ei tule kysymykseenkään valittelut. "Sillä ei kukaan mitään voi", ei alimmat virkamiehet enempää kuin ylemmätkään, kun kerran vankilan piirukset alun pitäen ovat sellaiset.

Kas tässä pienoiskuva yhdestä porvarillisen järjestelmän vankiloista.

Kaunis kulttuurin kuva muiden edellämainittujen laitosten rinnalla.

Paula Saari.

Urheilupakinaa Tammisaaren pakkotyö-laitokselta.

Väitetään, että ihmisen taipumus yksipuolisuuteen ei salli sellaista luonnottomuutta kuin on — urheileva politiikko.

Väite ei pidä paikkaansa.

Totta on, että vapailla laitumilla häräivät politiikat harvoin jaksavat kohota tavallisen penkkiurheilijan harrastuspiiriä korkeammalle ja yhtä totta on sekin, että innokkaat urheilumiehet joutuvat kovin vähän työskentelemään politiikan laajalla työvainiolla. Poliitikkoihin nähden on kuitenkin olemassa poikkeus, vahva poikkeus, mutta sepä esiintyykin vasta aivan tavattomissa olosuhteissa. Sellaisten olosuhteiden muodistamiseen tarvitaan nimenomaan seuraavia toimenpiteitä:

a) asianomainen henkilö on suljettava jokaisena viikon seitsemänä iltana huoneeseen, jonka ovi on ulkoa päin salvattu moninkertaisin telkein. Oven tirkistysläppää on ahkerasti liikuteltava ja avainkimppua oven takana uhkaavasti kilisteltävä. Hyvän vaikutuksen tekee myöskin ärjyminen oven takana;

b) aamuisin on oven salvat avattava mahdollisimman kovalla räminällä ja mylvittävä vaativasti "hyvää huomenta!" Samalla on karjuttava joitakin tilanteeseen sopivia kohteliaisuuksia j.n.e., joiden keksiminen on aina kunkin kasvattajan kykyjen varassa;

c) viikon kuutena päivänä on tällaiset poliittiseen yksipuolisuuteen taipuvat henkilöt parasta sulkea visusti vanhojen kenkärajojen, vaatteiden, höyläämättömien lautakasojen tai rautaromujen sekaan ja laittaa heidät verryttämään jäseniänsä hyödyllisellä työllä. On pidettävä tarkasti silmällä, että elimistölle turmiollista "santsaamista" (tupakoimista) tai muuta konnankoukkua ei harjoiteta, leukoja ei räsitetä puhumisella j.n.e. Aina parempi on tulos, jos kasvatusta valvova pamppu kykenee työaikana mulkoilemaan julmasti ympärilleen, kirjoittelemaan ylös kaikki klosetti-reisut ja silloin tällöin myllertämään kasvatettavien sisua härnäävillä ja asiattomilla muistutuksilla;

d) kävelyä pölyisellä kävelypaikalla on sallittava noin tunnin

ajan ja tarkasti valvottava, että kävely tapahtuu kaksimiehisessä, laillisessa järjestyksessä;

e) tavalla tai toisella on saatava syitä, joiden perusteella voidaan järjestää asianomaisille erikoisia vatsanparannuskuureja: muutamia vuorokausia vettä ja leipää. Jos silmäsairautta esiintyy, on paras sulkea mies sitä paitsi pimeään koppiin ja kantaa kaikki vuodevaatteet siksi aikaa ulos;

f) minkäänlaisissa tilaisuuksissa ei ole sallittava poliittisia keskusteluja ja harrastuksia.

Useimmissa tapauksissa ylläluetellut toimenpiteet riittävät hieromaan aktiivisen urheilun harrastajan piintyneestäkin politiikosta. Kas kun tällaisen kuurin lävitse mies pannaan kulkemaan ja sitten sunnuntain tullen hänet lasketaan pariaksi tunniksi irralleen piikkilangoilla aidatulle hiekkanuimmelle, kuten vasikat keväiselle laitumelle, niin onpa ihme, ellei pallopeti, kuulun virkaa toimittava rautamurikka tai "tylsäjärkisen" heittokalikka kykene tempaamaan mukaansa.

Vaivaiset kaksi tuntia viikossa on tosin (vankeinhoitoviranomaisten mielestä) pitkä aika turhanpäiväiseen juoksentelemiseen ulkoilmassa, mutta — kiitos ylempänä hahmoteltujen olosuhteiden — tuskin missään tapaa vilkkaampaa "urheiluelämää" kuin Tammissaaren pakkotyölaitoksen pihamaalla. Siellä nähdään vanhoja, piintyneitä ja aikoinaan kaikki kansalaissodan loppuselvittelyjen kauhut läpikäyneitä kapinoitsijoita ahertamassa tammissaarelaisessa moniottelussa. Periaatteelliset "tylsäjärkisen" pelaajat harjoittavat jaloa kilvoittelua sellaisella mielenkiinnolla, että pelaajien henkisiä kykyjä on täysi syy epäillä pelin kestäessä. Pesä- ja pitkäpallosakit täyttävät huomattavan osan kentästä vaaka- ja pystysuoraan, sillä maailma on täynnä tilanteeseen sopivia kehoituskiljunnaisia: "Mies tulee! Mies tulee!" tai "Pallo pesälle" j.n.e., joilla samalla koetellaan ääninelinten kuntoa.

Vilkasta urheiluharrastusta on ryhdytty Tammissaaren asukkaiden omasta aloitteesta sääntöstelemään. On olemassa useampia keskinäisiä seuroja, joiden jäsenyys riippuu useimmiten sekä asianomaisen erikoisharrastuksista että myöskin ikäkaudesta. Närpiöläisten (c-vankilan) asukkaiden keskuudessa toimivat m.m. "Hötkäys" ja kuuluisa "Ährä", kummallakin varsin toimekas jäsenistö. Kokkolan (b-vankilan) miehet pitävät yllä omaa "Ähränsä" ja "Ährän penikoita". "Penikoihin" ovat nuoremmat liittyneet. Sitä paitsi löytyy useampia pallopelisakkeja, valiojoukkueet ja "resusakki", mihin tavalliset puurokourat pannaan oppimaan pallon käsittelyä ja -huutamista. Hyvä-äänisimmät ja käte-

vimmät löytävät myöhemmin kesän kuluessa sitten paikkansa valiojoukkueista, joiden pelitaso kieltämättä onkin varsin korkealla.

Tyypillisimmän kuvan näiden seurojen toiminnasta ja häärimisestä hiekkannummella saa tutustumalla Närpiön "Ährään". Seuran itseoikeutettuna presidenttinä on jo monet vuodet toiminut ukko Lovén, mies, joka on säilyttänyt luontaisen iloisuutensa kuolemaan tuomittunakin ja parhaillaan istuu kahdeksatta vuotiaan pakkotyölaitoksen muurien takana. Hän se ylläpitää seuran jäsenten kesken mainiota mielialaa ja seitsemänneistä vuosikymmenestään huolimatta on ensimmäisenä miehenä osallisena seuran kuuluisaan moniotteluun. Muut jäsenet ovat suunnilleen yhtä kunnioitettavia tovereita. Ikärajana jäsenillä on 35 ikävuotta, mutta jos joku nuoremista tovereista haluaa päästä "Ährän" jäseneksi, täytyy hänen todistaa olevansa joko 3 lapsen isä tai toista kertaa naimisissa. Sitä paitsi on nieltävä alas "Ährän" soppa: vesivelli sekoitettuna piimällä ja silakan päillä. Eräitä muitakin niksejä lieenee, mutta ne ovat epämääräisempiä. Kurinpito on ankaraa. Seuran jäseneltä lyödään takapuolta nummeen esim. siitä syystä, että hän palkintotuomarina ollessaan harjoittaa vilppiä huomattavalla tavalla, vieläpä siitä syystä, että poistuu luvatta kilpailupaikalta tai alkaa tulla liian suulaaksi omista kyvyistään. Rankaisutoimenpide pannaan täytäntöön seuran kaikkien jäsenten läsnäollessa. "Pyövelit" tarttuvat rikolliseen vakavin käsin, nostavat ja laskevat. Koko toimituksen aikana kuuluu säestävänä: "hei! hei!" ja seuran presidentti — mikäli ei satu itse olemaan tuona rangaistavana — seuraa kyykkyasennossa iskujen lukumäärää.

Seuran moniotteluun kuuluu kuulantöytä mitä moninaisemmilla tavoilla, kolmiloikka, jossa askelten lukumäärään nähden ei olla turhan tarkkoja, pituushyppy, vauhditon ja vauhdilla. Pistelaskuna käytetään sitä järjestystä, mikä syntyy hyppöjen tai töytäjen pituudesta.

"Ährän" nykyisistä huomattavimmista jäsenistä mainittakoon, paitsi presidenttiä, innokas sihteeri R. Drockila, jonka tehtävänä on tulosten merkitseminen, 60 ikävuottaan täyttänyt vaasalainen toveri K. Mänty, vankilan sairaalan "kuppari" Jäntti Helsingistä, urheilupiireissä hyvin tunnettu porilainen toveri K. Andersson, M. Väisänen, A. Harjula y.m. Kaikki miehiä, joita porvariterrori ei ole kyennyt missään suhteessa masentamaan.

Paitsi erinäisten seurojen keskinäisiä otteluja, pyritään talon asukkaiden kesken sopivan tilanteen tullen yleisempiinkin kilpailuihin. Pallopelijoukkueet ovat joskus monen kerjäämismatkan jälkeen saaneet vankilan johtajan suostumaan kasarmien välisiin otteluihin Kokkolan ja Närpiön välillä. Tällaisissa otteluissa on peli

ollut äärimmäisen kireätä ja "yleisö", joka kisakentän laidalle silloin keräytyy, osaa kyllä soittaa suutaan vastapuolen hämmentämiseksi. N.s. leuhkimista jatkuu vielä viikkoja ottelun jälkeen.

Äijämiesten ja poikamiesten välit ovat antaneet myöskin aina aihetta selvitellä niitä jollakin kilpailulla. Noin vuosi sitten todistivat esim. Närpiön äijämiehet naimisiinmenon hyödyn oikeaksi — uimalla! Poikamiehet saivat armottomasti päihinsä ja ainakin joksikin aikaan saatiin olla rauhassa naimattomuuden ylenpalttisuilta ylistelemisiltä. Tupakkamiehet sensijaan saivat seuraavalla kerralla kärsiä häpeällisen tappion yhdistetyssä viestintuoksussa ja uinnissa, johon kummaltakin puolelta otti osaa 15 miestä. Niin kävi — valitettavasti! Sillä tämän kirjoittaja sattui olemaan hävinneessä sakissa ja joutui nielemään määrättömät annokset letkauksia tupakan vahingollisista ominaisuuksista.

Edelläolevat hajanaiset kuvaukset pakkotyölaitoksen asukkaiden urheiluoloista johtavat helposti siihen käsitykseen, että ne kenties ovat varsin tyydyttävällä kannalla. Niin ei ole asianlaita.

Vankilan johdolla on sellainen käsitys, että rangaistustaan kärsivän kapinoitsijan on vapaa-aikoinakin tunnettava syntinsä. Pelkästä piinaamishalusta kieltäydytään suostumasta mihinkään vankien taholta esitettyihin toivomuksiin urheiluvälineiden hankinnassa, hyppypaikkojen kunnostamisessa, keskinäisten kilpailutilaisuuksien järjestämisessä y.m. Asetetut pamput vartioivat tarkoin, että määräyksiä, joilla alinomaa rajoitetaan vankien liikkumisvapautta, moitteettomasti noudatetaan ja rikkojat pistetään päävahtiin ojentumaan. Sinä ainoana kertana viikosta, jolloin parina kesäkuukautena sallitaan tunnin uintiaika, saartavat uintipaikan panostetuin kiväärein varustetut vartijat ja vankilan vahtimestarit johtavat tätä paimentamista. Ilman varoitusta tapahtuvan ampumisen uhka on aina pitämässä vankeja loitolla kielletyiltä alueelta. Mitään kilpailuja ei enää uintipaikalla sallita, vaikka niistä ei olisi mitään haittaa vartioimiselle.

Lienee vain ajan kysymys, jolloin koko uintimatka tullaan nipistämään pois ja samalla vähitellen rajoittamaan muitakin vankien terveydelle aivan välttämättömiä liikuntovapauksia. Viimeisinä vuosina jatkunut kehitys näyttää ainakin vakavasti viittaavan siihen suuntaan ja tullee jatkumaan ainakin niin kauan kun vankien kohtalo on nykyisen johdon käsissä.

Stein.

Ristikon takana.

Pakkotyölaitoksen hautausmaalta.
Kuvassa näkyvä risti on Väinö Aron
(* Helsingissä 12. 10. -98 † 6. 8. -18)
haudalla.

Vankien viikko.

Jo useampana vuotena on vietetty jokin määrätty aika vuodesta vankien hyväksi. Viime vuotena oli joulukuun ensimmäinen viikko. Silloin toimeenpani järjestöt kautta maan arvokkaita juhlia, joissa selvitettiin avustamistyön merkitystä. Eikä myöskään ole vähäksi arvioitava sitä taloudellista tukea, mikä näistä juhlista on saatu, joita "viikon" ajalla järjestettiin.

Tosin viime joulukuulla sattuneet kunnallisvaalit vaikeuttivat viikon järjestämistä, vaan siitä huolimatta tulos oli tyydyttävä. Eräät toverit ovat epäilleet, ettei vankien asialle ole eduksi järjestää viikkoa juuri joulukuulla, sillä silloinhan juuri on jokaisella joulukiireet y.m. Allekirjoittanut on kuitenkin asiasta toista mieltä. Eikö juuri joulun edellä ole kaikkien mieli vähän "antavampi". Eikö juuri silloin suunnitella pientä lahjoitusta ystävälle tai elämäntovereille, samalla paljon mieluummin annetaan myöskin vangeille.

Emme esitä asiata siinä valossa, että vankien, kohtalotovereiden, avustaminen olisi jokin "hyväntekeväisyys"-kysymys ja niin ollen

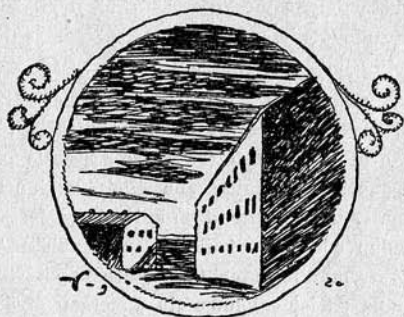
kaipaisi jonkun määrätyn ajan toiminnalleen, vaan päin vastoin. Avustaminen on koko työväenluokan siveellinen *velvollisuus*.

On myöskin kysymystä järjestettäessä otettu huomioon se, että avustamistyö tarvitsee laajojen työläisjoukkojen — ja miksikäs ei kaikkien humaanisten ihmisten — kannatuksen. Sen tähden onkin juhlat järjestettävä sellaisella ajalla, ettei ”yhteentörmäyksiä” toisten ”viikkojen” kanssa sattuisi. Useat työväenjärjestöt ovat jo useina vuosina toimineet ammatillisia-, raittius-, nuoriso-, osuustoiminnallisia- y.m. viikkoja ja ”pyhittäneet” itselleen määrätyn ajan vuodesta viettäkseen juhliaan ja saadakseen niinä päivinä kaikkien työläisten kannatuksen juhlilleen. Siis on huoltoyhdistystenkin sopivin järjestää ”viikkonsa” juuri joulukuun ensimmäisen viikon ajaksi.

Muodostukoon ensi joulukuulla vietettävä vankien viikko voimakkaaksi herätys- ja valistusviikoksi!

Huoltoyhdistykset valmistukaa ajoissa viikkoa viettämään.

Viikoton.

Muutamien avustusjärjestöjen toiminnasta

Helsingin Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistys

tuo pian vuotensa täyttävä piltti, ei suinkaan ole syntynyt orpona ja yksinäisenä. Sitä on vaalinut ja kehittänyt meidän jokaisen myötätunto. Tarkoituksellaan auttaa niitä tovereitamme, jotka ovat joutuneet kantamaan raskaimman kuorman yhteisessä vapautumispyrkimyksessämme, on sen isänä ollut tuhannet vankilakoulut ja kärsimykset. Äitinä naistemme ja lastemme kurjuus ja kyyneleet. Niistä se on imenyt elämänsä. Niille se myöskin sen syn-tyessään pyhitti, voidakseen edes joskus heittää pienen tyynnyttä-vän pisaran tuohon meuruavaan kärsimysten mereen, jonka keskeltä nouseva proletariaatti pyrkii yhteisvoimin ylös musertaakseen kapi-talistin henkiset ja taloudelliset kahleet. Ne orjan siteet, jotka vieläkin kietovat meiltä yhä uusia ja uusia uhreja ruostuneisiin kahleisiinsa, näännyttääkseen kolkoissa vankilakomeroissa, ja teh-däkseen meidän taistelumme tuloksettomaksi. Kapitalismi ei siinä kuitenkaan onnistu. Sillä yhteisvoimin me pyrimme myös turvaa-maan menettämiämme uhreja ja heidän perheitään, varmasti mei-dän jokaisen myötätunto on heidän puolellaan.

Avustaminen esiintyy "ruumiillistuneena" juuri huoltoyhdistyk-sissä, joiden toiminta ulottuu jo kautta maan, vetäen mukaansa jakamattomana koko työväestön ympärilleen, tuohon paljon kiel-täymyksiä ja uhrautumista kysyvään työhön. Varsinainen toimin-ta huoltoyhdistyksissä on vasta alulla, sillä ensimmäinen rengas ketjussa Helsingin huoltoyhdistyskään ei ole kuin vuoden vanha. Helsingin Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistys ei suinkaan synty-nyt odottamatta, eikä suurella melulla, vaan hiljaisuudessa, niin-kuin on kehittynytkin. Muutamia tovereita, hiljaisia ahertelijoita, kokoontui ensin sen ympärille, pyrkimyksenä tehdä avustamiskysy-mys koko työväenluokan asiaksi. Viedä huoltoyhdistys-aate halki kolkkojen korprien jokaisen työläisen sydämeen, etsimään sieltä tu-kea ja turvaa kärsiville ja sorretuille tovereille. Tuomaan lohtua ja toivoa epätoivossa ja puutteessa vaikerteleville äideille ja pienoi-kaisille, joiden huoltajat ünuu sorakuopassa tai viettävät päivänsä

tylsistytävässä pakkotyössä, tai muurien sisällä, mielivaltaisten orjavoutien seurattessa kintereillä. Ainoa lohdutus heillä on vakaumuksensa, tietoisuus siitä, että tuhansien ja tuhansien kärsivien ja sorrettujen työläisten sydän sykkii samassa tahdissa — samalle asialle — murtaen muurit ja piikkilankaesteet, tehdäkseen voittomme, tappiomme ja kärsimyksemme koko työväenluokan yhteiseksi.

Väinö Salmi.

Kivennavan Huoltoyhdistys

on toiseksi vanhin. Se perustettiin viime vuoden lopulla. Raja-seudulla vallitsevan mielivaltaisen virkavallan laittomuuksien takia ei mainittu yhdistys ole voinut saavuttaa täyttä "työtehoa". Tämä paikkakunta onkin ainoa, jossa on asetettu esteitä avustusjärjestöjen toiminnalle. Terijoen ohranan toimesta takavarikoitiin huoltoyhdistykselle saapuneet kirjaset "Huuto Syvyydestä" samoin kuin paikalliset viranomaiset kielsivät iltamaluvat. Syyksi mainittiin että yhdistys ei ole rekisteröity. Siis vähänpä herrat näyttävät tuntevan Suomen Hallitusmuodon 10 §:ää, samoin yhdistyslakia, annettu 4 p:nä tammik. 1919, joiden mukaan on Suomen kansalaisilla oikeus edeltäpäin lupaa hankkimatta kokoontua keskustelemaan yhteisistä asioista tai muussa luvallisessa tarkoituksessa sekä perustaa yhdistyksiä tarkoitusten toteuttamista varten".

Tulemme laittomuuksista kyllä valittamaan suuremmille herroille.

Toisenlaisia vastoinkäymisiä on myöskin sattunut yhdistyksen toiminnalle. Yhteisymmärrys työläisten kesken ei ole ollut sellainen kuin tärkeä tehtävämme edellyttäisi. Varsinkin alkutoiminnassamme ilmeni "suuria erimielisyyksiä", jotka kuitenkin nyt on sivuutettu ja ryhdytty yhteisvoimin auttamaan tovereitamme.

Mitä tulee huoltoyhdistyksen toimintaan, tällä lyhyellä toiminta-ajalla, niin voidaan sanoa, että se on saanut suurin piirtein kaikkien työläisten kannatuksen. Jäseniä on 20 miestä ja 12 naista. Kokouksia pidetty 3 kertaa sekä huvitoimikunta järjestänyt 2 yleis-iltaisuutta ja niistä tuloja 343: 75 sekä saatu lahjoituksena hiihtokilpailuun 1 palkinto.

Ompeluseuran 25 jäsentä on kokoontunut 11 kertaa, jotka tilaisuudet ovat muodostuneet ainoastaan illanvietoiksi, sillä naisilla ei ole ollut halua ompelemaan yhtään tikkiä. Näin sanoo kirjeenvaihtajamme. Kuinka se on asia, naistoverit? Eiköhän "pistettäisi tikkejä" sekä valmistaisimme käsitöitä ja sitten myyjäiset...!

Ei kuitenkaan näiden illanviettojen pitäminen ole aivan hukkaan mennyt, sillä niissä on ollut henkistä ohjelmaa, keskustelua, kertomuksia, runoja y.m. ja rahallista tuloa 287 mk. 25 penniä.

Ne ovat myös osaltaan liittäneet työläiset yhteen, sitoneet, ja vähän kylmenneitä toveruussuhteita, elvyttäneet vanhoja muistoja — aikoja jolloin työväenluokka oli yhtenäinen ja luja — sekä herättäneet työläisiin ajatuksen pyrkiä taistelun päämäärään — työväenluokan voittoon — yhtenäisenä ja yksimielisenä joukkona.

— *Uuskirkkolainen* —

Hämeen l. pohj. vaalip. Valtiollisten vankien ja punaorpojen Huoltoyhdistyksen

toiminta-ala on, niinkuin nimikin jo näyttää, suuri. Yhdistyksen kotipaikka on Tampere. Mahdollisuudet toimintaan ei kuitenkaan ole suuret, sillä huoltoyhdistyksellä ei ole käytettävissään edes vaapaata huoneustoa, vaan jokaisesta, pienemmästäkin tilaisuudesta saa maksaa yli varojensa. Myöskin esteenä toiminnalle on se kylmäkiskoisuus, jota — jopa työläisten ja työväenjärjestöjenkin taholta — osoitetaan avustustyölle. ”Suunta”-eroavaisuudet työväestön keskuudessa tekevät myöskin kiusaa toiminnalle. Tampere-laiset toverit eivät ole vielä täydellisesti harkinneet sitä, että kannattaako työväestön tällaisissa kysymyksissä ja yleensä missään, olla niin epätoverillisia toisilleen, ettei voida toimia yhteisesti kärsivien toveriemme auttamiseksi. Vangittujen toveriemme, heidän perheidensä ja punaorpojen avustaminen on asia, josta ei voida tehdä ”suuntataistelua”, vaan olisi jokaisen työläisen käytävä yhteiseen avustustoimintaan.

Vastuksista huolimatta on tamperelaiset toverit toimineet. Huoltoyhdistyksessä on jäseniä aika huomattavasti ja on toimintakin verrattain vilkasta. Ompeluseuran työstä on myöskin kiitollisuudella mainittava. Siihen kuuluu naisia ja miehiä, vaikka ei miehet osaa ommella eikä neuloa vaan auttavat muissa ”vähemmän tärkeissä” töissä. Ompeluseuran toimesta on valmistettu käsitöitä, y.m., joidenka valmistuttua järjestetään suuret myyjäiset. Kesäläkin yritetään pitää ompeluseuran työtä yllä. Paljon on meillä tosin vaikeuksia, vaan onhan asia jonka eteen työskentelemme siksi suurimerkityksellinen, että sen hyväksi kannattaakin yrittää ja voittaa vastukset. Aloitakaamme voimakas jäsenten värväys niin että talvitoimintaa alettaessa on huoltoyhdistyksessä ainakin 500 jäsentä. Se ei vielä mahdoton saavutus olisikaan. Jokainen jäsen hankkikoon 10 uutta jäsentä

F.

Lyhyt katsaus Enson punaorpo- ja valtiollisten Vankien Huoltoyhdistyksen alkavasta toiminnasta.

Jokainen muistamme vuoden 1918 aikaiset tapaukset, porvarivallan jättämät veriset muistot Enson ja koko Suomen työläisjou-

koille. Muistamme elävästi sen kauhun kuvan, mitä se jätti jälkeensä paikkakuntamme työtätekeväälle väestölle, työläisvaimoille ja orvoille. Huutavan kurjuuden, puutteen ja nälkään kiihtuvat lapset.

Niinpä on Enson työläiset sisimmässään tunteneet ne vaikuttimet jotka johtivat yhdistyksemme perustamiseen. Kaikki muistamme toverimme lausumat syntysanat yhdistyksemme perustavassa kokouksessa; sanoilla, joilla hän kuvasi Suomen työtätekevän väestön kurjuuden, sen suuren ahdinkotilan, mikä sillä on eletävänä ja kärsittävänä porvarillisessa yhteiskunnassa; sekä niiden toveriemme kärsimykset, jotka ovat joutuneet vallassaolijain vihan ja vainon uhreiksi, sekä lopuksi kehoittaen perustamaan järjestöjä, jotka valvoo vankiloissa olevien tovereidemme ja heidän perheidensä huoltamisesta ja orpojen hyvinvoinnista. Niistä pienokaisista, jotka "isänmaan valkaisu" menettivät isänsä ja äitinsä, ollen nyt ilman minkäänlaista huoltajaa.

Näissä merkeissä perustettiin Enson Huoltoyhdistys. Ja se on alusta alkaen saanut kaikkien työläisten yksimielisen kannatuksen, ollen siinä yli 80 jäsentä ja näyttää jäsenmäärä suurenevan viikko viikolta. Paikkakunnan työväenjärjestöt ovat hyvin lämpimästi suhtautuneet huoltoyhdistykseen, kehoittaen jäseniään liittymään siihen.

Huoltoyhdistyksen hallintoon ovat kuuluneet puheenjohtajina Johannes Inkinen ja Viljo Haakana, sihteereinä Hilja Petrov ja Hilja Kinnunen, rahastonhoitajana ja jäsenkirjurina Vilho Haakana. Muina jäseninä Hilja Juutilainen, Tyyne Kalenjuss, Antti Mento ja Ida Koivumäki vakinaisina ja varalta Ilona Sjöblom, Helena Laaksonen ja Juho Kinnunen.

Toimikunta on kokoontunut kolme kertaa, merkiten pöytäkirjaan 31 pykälää. Varojen hankinnassa ei yhdistys ole vielä suuriakaan aikaa saanut lyhyellä toimiajallaan.

Niinkuin edellä on käynyt ilmi, on avustusyhdistyksemme lähtenyt toimintaan valoisin mielin, ilman mitään suuremmitta vastustusta. Näyttää alku siltä, että työläistoverimme ymmärtävät tämän tositaroituksellisen päämäärän ja käsittävät mitä varten meidän tulee toimia niiden toveriemme puolesta jotka odottavat telkien takana valoisampaa tulevaisuutta.

Enson Punaorpo- ja valtiollisten vankien Huoltoyhdistyksen Hallinto.

Lahden V. V. Huoltoyhdistyksen

toiminta on jo vakiintuneempaa kuin usealla muulla paikkakunnalla. Huoltoyhdistyksen varsinainen toiminta kylläkin alkoi tä-

män vuoden alussa, vaan sitä ennen oli toiminnassa Lahden Äiti-yhdistys, joka yksinään huolehti avustuksen hankkimisesta. Nyt ovat molemmat yhtymät liittoutuneet ja toimivat yhtenäisesti huoltotyön hyväksi. Huoltoyhdistyksessä on jäseniä 25 naista ja 28 miestä ja huoltoyhdistyksen käsityöseurassa noin 50 henkilöä. Käsityöseuran tilaisuuksia on ollut neljä kertaa, joissa on valmistettu käsitöitä ja suoritettu ohjelmaa. Retkiä on myöskin järjestetty, ja ovat ne saaneet aika hyvän kannatuksen. Rahallista tuloa ei näistä retkistä ole paljoakaan ollut, se vaan "mitä on juotu kahvilla ja höystetty henkisillä puheilla, kertomuksilla, runoilla ja lauluilla. Teimme 300 punaista vappuhuiskaa, jotka myimme vappuna ja monia muita hyviä töitä, on alulla", näin kirjoittavat meille lahtelaiset toverit. Siis voimme odottaa että lahdesa edelleen toimitaan uutterasti asiamme eteenpäin viemiseksi.

Koivistollakin (V.I.)

sentään eletään ja osaltaan autetaan vankeja. Toukok. 13 p:nä järjesti paikallinen Sos.-dem. työväenyhdistys arvokkaan ohjelmallisen juhlan vankien hyväksi. Tulos kiitettävä. — Smk. 410: 80.

Vappujuhlista luovutettiin myöskin avustustarkoitukseen 30 %.

Toivomme, että koivistolaiset toverit yhtä lämpimästi edelleen avustaisivat kärsiviä luokkamme jäseniä. OUI.

Kertomus Vaasan Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistyksen toiminnasta ajalla 2. 11. 1925 — 9. 6. 1926.

Jo vuosikausia on Vaasan työväestö avustanut poliittisista syistä vankiloihin teljettyjä tovereitaan. Avustustoiminta oli meillä, kuten muuallakin, järjestetty vankeinaavustuskomitean tehtäväksi. Tämä tällainen avustustoiminta osoittautui kuitenkin käytännössä liian ahtaaksi ja heikoksi. Kaikki toiminta ehdottomasti keskittyi muutamien yksilöiden harteille.

Tästä syystä ja tehostaakseen sekä laajentaakseen poliittisten vankien avustustyötä suurempia joukkoja käsittäväksi, heräsi Vaasan työväen keskuudessa viime vuoden loppupuoliskolla ajatus Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistyksen perustamisesta. Tämä ajatus sitten pian toteutuikin, sillä jo viime marraskuun 2 päivänä perustettiin Vaasaan Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistys.

Yhdistys päätettiin myöskin rekisteröidä ja hyväksyttiin sille säännöt, joiden mukaan alettiin toimia. Yhdistyksen sääntöjen mukaan voi sen jäseneksi liittyä sekä yksityiset työläiset kuin myöskin (kannatusjäseninä) työväenjärjestöt. Sisäänkirjoitus-

maksua perii yhdistys varsinaisilta jäseniltä 2 mk. sekä osastoilta ja yhdistyksiltä 25 mk. Jäsenmaksua kannetaan jäseniltä 1 mk. ja järjestöiltä 25 mk. kuukaudessa. Tätä järjestystä on yhdistyksen vuosikokous sittemmin muuttanut, hyväksyen voimaan liukuvan maksuasteikon järjestöihin nähden.

Heti perustamisesta saakka on Vaasan Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistyksellä ollut suoritettavanaan voimia kyösyvä tehtävä. "Marraskuun leikkaus" tuntui Vaasassakin. Kaikkia nuorisoliittolaisia, jotka marraskuussa joutuivat Vaasan ohraan tai lääninvankilaan, on yhdistys avustanut, toimittaen heille säännöllisesti joka viikko ruokaa. Kun sitten nämä toverit siirrettiin Turun lääninvankilaan, kustansi yhdistys heidän ruokapakettinsa.

Tammisaaren pakkotyölaitokselle on yhdistys avustanut säännöllisesti joka kuukausi ruokapaketilla kahdeksaa vaasalaista toveria. Hämeenlinnaan on avustettu 8 vankia, lähettämällä sinne kaikkiaan 25 pakettia. Vaasan lääninvankilassa on noin 4 kuukauden ajan ollut säilytettävänä tutkintolaisina 25 Kuopiosta, Kajaanista, Suomussalmelta y.m. pidätettyä miestä. Näitä on yhdistys avustanut yli 900 mk. kuukaudessa. Jouluksi lähetti yhdistys: Tammissaareen 8 pakettia, Hämeenlinnaan 500 mkn edestä ruokatavaraa jaettavaksi siellä vankien kesken, Vaasan lääninvankilaan lähetettiin 2 pakettia ja Uudenmaan lääninvankilaan 1 paketti.

Vankien viikkoa viime joulukuussa yhdistys valmistautui viettämään, järjestäen paikkakunnalle yhden arvokkaan vankien juhlan, jossa oli yleisöä aivan täysi huone, eli noin 600 henkeä.

Viiden vankina olevan vaasalaisen perheitä on yhdistys avustanut säännöllisesti joka kuukausi. Jakaen avustusta varojensa mukaan, joskus 300 mk. perhettä kohden. Erään vankilassa olevan toverin vaimon sairastuessa ja hänen perheensä jäädessä todella tukalaan taloudelliseen tilaan on yhdistys avustanut perhettä tähän saakka kaikkiaan 1,100 markalla. Kokonaissumma, millä perheitä on avustettu, on Smk. 3,050:—.

Juhlia varojen hankkimiseksi ja toimintansa hyväksi propagandan tekemiseksi, on yhdistys järjestänyt viisi. Jotka kaikki ovat olosuhteisiin katsoen onnistuneet hyvin. Lisäksi on järjestetty 4 tanssi-iltamaa.

Lisäksi on yhdistys varojensa kartuttamiseksi useamman kerran kääntynyt Vaasan läänissä olevien työväenjärjestöjen puoleen kehoituksella, että ne ryhtyisivät paikkakunnallann toimenpiteisiin vankeinvastustustoiminnan järjestämiseksi. On samalla kertaa kehoitettu perustamaan poliittisten vankien huoltoyhdistyksiä sekä toimimaan iltamia vankien hyväksi. Tuloksia tässä on saavutet-

tukin — nimittäin raha-avustukseen nähden — mutta ei läheskään siinä määrässä kuin olisi toivottavaa.

Vähäinen ei spinkaan ole se varamäärä, mitä Vaasan Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistys tarvitsee jatkaakseen toimintaansa edes sellaisena kuin mitä se nyt on ollut. Asia on nimittäin siten, että Vaasa on yksi niistä Suomen kolmesta kaupungista, joissa tovereistamme "valtiopettureita" leivotaan. Ja tämä edellyttää sitä, että meidän vankeinhuoltoyhdistyksen osalle tulee suhteellisesti enemmän huollettavia, kuin sellaisiin — samansuuruisiin ja suurempiinkin kaupunkeihin, missä ei ole Hovioikeutta. Vaasan Valtiollisten Vankien huoltoyhdistys toimii n.s. hovioikeudenkaupungissa ja se edellyttää (varsinkin nyt kun porvariston vaino yhä kiristyy) suurta menojen lisäystä. Esimerkiksi mainittakoon, että nytkin on Vaasan lääninvankilassa ollut jo useita kuukausia n.s. Kainuun miehet (25) yhdistyksemme varsinaisessa huollossa.

Ja lopuksi on mainittava erikoisesti siitä innostuksesta, ja uhrautuvaisesta toiminnasta, millä Vaasan työläisnaiset, ovat ottaneet osaa yhdistyksemme toimintaan. Toiminta onkin etupäässä ollut työläisnaisten ja perheenemäntien huolehdittavana. Perheenemäntien vaaliyhdistykset sekä muut naisjärjestöt ompeluseuroineen, ovat koko talven työskennelleet vankien avustamisen merkeissä.

Vielä ei ole yhdistyksemme saavuttanut sitä rajaa mikä olisi välttämätöntä, saadaksemme tovereittemme avustamisen täysin voimaperäiseksi. Vielä ei ole yhdistyksemme avustustoiminta saavuttanut laajaa joukkoliikkeen tapaista vauhtia. Siihen suuntaan kuitenkin olemme menossa. Hitaasti, mutta varmasti. T. L.

Pietarsaaren V. V. Huoltoyhdistyksen

alkavasta toiminnasta ei ole pitkälti sanottavaa. Huoltoyhdistyksessä on kuitenkin jo jäseniä 9 naista ja neljä miestä. Miestoverit! Aiottako säästyä taistelun pyörteissä "kastumatta", s.o., joutumatta koskaan vankilaan. Jos niin kävisi, mitä ajattelette silloin tovereista, jotka eivät ryhdy teitä auttamaan? Pietarsaaren naistoverit eivät ole panneet "kynttiläänsä vakan alle". Ompeluseuran toiminta on — käyttäüksemme arvolauseita — hyvä. Käsitöitäkin on valmistettu melkein kahdentuhannen markan arvosta. Hyvin onnistuneet myyjäiset ja juhla oli maalisk. 6 p:nä. Väkeä työväentalo ahdinkoon asti täynnä. Tästä juhlasta oli rahallista tuloa 613: 50. Eikä myöskään ole vähäksi arvioitava niitä uusia herätteitä, joita jokainen läsnäollut juhlasta sai.

Samanlaisia tilaisuuksia useammin ja samaa yksilöllistä uhrautuvaisuutta, niin toimintamme tulee voimakkaaksi. S.

Inkeroisten V. Vankien ja punaorpojen Huoltoyhdistyksen

eteenpäin meno on varmaa ja tulee saamaan kaikkien työläisten kannatuksen, huolimatta siitä, että alkutoiminnassa onkin ilmenyt pienempiä erimielisyyksiä työläisten keskuudessa. Naiset ja nuoret tytöt ovat asiaan innostuneita, mutta miehet ottavat vähemmän määrässä osaa toimintaan. Varsinaiseen toimikuntaan kuuluu viisi henkilöä, nimittäin, Anni Hyvärinen, Hilja Verho, Aleksandra Aarinen, Aaro Smolander ja Väinö Tepponen. Ompeluseura on kokoontunut 21 kertaa ja on näissä tilaisuuksissa illan kuluessa suoritettu ohjelmaa. Käsitöitä on valmistettu 1,539 mk. 75 pennin arvosta ja muita tuloja on saatu 601 mk. Lahjoina on vastaanotettu kankaita, lankoja y.m. 1,934 mk. 25 p. arvosta.

Parhaamme mukaan olemme koettaneet saada jokaista ymmärtämään asian tärkeyden.

V. T:n.

Voikkaallakin perustettiin Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistys

aivan äskettäin. Sen toiminnasta emme voi muuta sanoa kuin että se on rekisteröity, ja järjestöt paikkakunnalla hyvin lämpimästi kannattavat sen toimintaa, ollen ensimmäisenä sen perustamisessa.

Olemme vakuutettuja siitä, että Voikkaan, Kuusankosken ja Kymin työläiset lukuisasti liittyvät jäseneksi huoltoyhdistykseen. Viime aikoina näyttääkin työväen toiminta paikkakunnalla olevan heräämässä. — Olisi jo aikakin— sillä osanotto kokouksiin, juhliin y.m. on vilkastunut. Uskallamme toivoa työläistoverien taloudellisesta ja valtiollisesta taantumuksesta huolimatta rohkeasti toimivan työväenluokan aseman parantamiseksi — jossa toiminnassa ensimmäinen tehtävämme on, auttaa taistelun tuoksinaa sortuneita tovereitamme.

Turun V. V. Huoltoyhdistys.

Paikkakunnallamme on toiminut Amm. os. Keskusneuvoston alaisena Avustustoimikunta minkä toiminta on kohdistunut yksinomaan varojen keräämiseen pakettien lähetyksiä varten. Tässä työssään se onkin onnistunut tyydyttävästi, sillä paikkakunnan työväestö on tähän avustustyöhön suhtautunut myönteisesti. Työväen järjestöt ja yksityiset ovat lahjoituksillaan tukeneet tätä työtä ja toimikunnan järjestämät iltamat ovat saaneet hyvän yleisökannatuksen. Tämä toimikunta on toiminut useampia vuosia, mutta nyt vuoden vaihteessa se lopetti toimintansa, koska vuoden alusta perustettiin paikkakunnalle T. V. V. H., joka tulee toimintaansa sisällyttämään myöskin punaorpojen avustamisen ja muutenkin tulee toimimaan laajemmalla alueella kuin edellinen Avustustoimik., m.m.

koitetaan maaseuduille perustaa alaosastoja niin paljon kuin on mahdollista. Toiminta-aikana on Huoltoyhdistyksen toimesta paketteja lähetetty kaksi kertaa Turun seudulla oleville poliittisille vangeille sekä myöskin Turun Lääninvankilassa oleville Nuorisoliittolaisille. Yhden iltaman on toimikunta järjestänyt. Tästä oli puhdasta tuloa vain 800 mk. ja muutenkin on toimikunta nykyään vähän huonoissa rahavaroissa, paikkakunnan työväestö sentään suhtautuu hyvin myötätuntoisesti toimintaamme, joten toimikunta ehkä piankin saa raha-asiansa järjestykseen sekä myöskin runsaslukuisesti jäseniä, sillä nykyään on Huoltoyhdistyksessä jäseniä vain 52, joten paljon on vielä toivomisen varaa. Toivorikkain mielin toimikunta tätä alkutaipalettaan kuitenkin jatkaa sillä työväestö ei voi unhoittaa yhteisen asian vuoksi vapautensa menettäneitä luokkansa jäseniä ja heidän kärsiviä omaisiaan.

Siis tunnuslauseemme olkoon: Kaikki työhön yhteisen asian puolesta, jokaisella on velvollisuutensa!

Heinolan V. Vankien Avustustoimikunta

ei ole suuriakaan antanut itsestään kuulua. Tosin toimikunnan olemassaolo on tiedossa ja että järjestöt on sen perustaneet, ei muuta. Nyt kuitenkin toivoisimme, että Heinolan kylpyläkaupungin pojat ja tytöt toimeenpanisivat rahanhankintatilaisuuksia valtiollisten vankien hyväksi. Mahdollisuuksiahan on monenlaisia.

Toimintaan siis!

Jussi.

Kyminlaakson valtiollisten vankien Huoltoyhdistyksen toiminnasta.

Huoltoyhdistyksemme toiminta, lyhyellä ajallaan jonka se on toiminut, on ollut verrattain vilkasta varsinaisena toiminta-aikana. Vaikka nyt on kesäloma, on silti olemassa virikettä aina eteenpäin.

Varsinainen toimintamme on ollut varojen keräystä valtiollisten vankien ja punaorpojen avustusta varten. Käsityöseura on pitänyt kerta viikossa, torstaisin, ompeluiltoja, jolloin on myöskin keskusteltu yhdistyksemme tarkoituserästä. On myös käytetty tapaa pitää vaihtelevaa ohjelmaa, jossa on seikkaperäisemmin selostettu asiamme tärkeyttä ja samalla vedetty suuntaviivoja tulevaisuutta varten, kun myös koetettu saada perustettua osastoja paikoille, joissa ei ole aikaisemmin ollut ja siinä hieman onnistuttukin. Osastoja toimii tällä kertaa Voikkaalla, Inkeröisissä, Popinniemiessä, Tiutisissa ja tietenkin Kotkassa, jossa on Kotkan Ty:n Käsityöseura ollut yhteistoiminnassa.

Avustuksia on lähetetty vankitovereille kaksi kertaa kuin myös

Juhannukseksi lähetettiin paketteja, on lähetetty myöskin kirjallisuutta, vankilassa olevien perheitä kuin myöskin punaorpoja on avustettu vaatteilla sekä rahalla.

Lyhyellä toiminta-ajallamme emme ole suuria saaneet. Suureksi syyksi on mainittava viime talvinen suuri työttömyys, joka osaltaan on vaikuttanut avustuksiin nähden, vaan on silti toimittava vastuksista huolimatta, sillä kansan käsi on karttusa. Emme silti toivoamme saa menettää, syksyllä taas täysi höyry, sillä kesän aikana kartutettu voima on käytettävä parhaiten.

Tässä lyhyt selostus toiminnastamme, tämä ei kylläkään osoita mitään erikoista, mutta parhaintamme koitamme, saadaksemme tulokset näkyvimmiiksi.

Edustajakokouksessa tehtyjä suuntaviivoja olemme koittaneet sovelluttaa käytäntöön.

Kyminlaakson V. V. Huoltoyhdistys.

Piirteitä Valtiollisten Vankien avustustoiminnasta Oulussa.

V. 1918 helmikuun 3 p:nä "valtasivat" valkoiset Oulun ja suurin osa työmiehistä joutui vangiksi. Koska vankien ruoka- y.m. hoito oli tavattoman kurjaa, oli heitä ryhdyttävä heti avustamaan ruokavaroilla. Avustustyötä suorittivat pääasiallisesti naiset, keräämällä ruokavaroja ja kulettamalla usein omatkin ruokatarpeensa vangeille. Mainittakoon, että vangeille ruokatarpeiden antaminen oli kiellettyä jonkun aikaa ja sai m.m. karamellipussin antamisesta olla yön putkassa, mutta kaikista kielloista ja rangaistuksista huolimatta tekivät naiset kaiken voitavansa avustaakseen vangituita tovereita. Niin kauan kuin vankeja säilytettiin Oulussa, avusti heitä kaikki työläiset, vaan vankien tultua tuomituksi ja siirrettyksi vankileireihin, jäi avustustoiminta pääasiallisesti vankien omaisten yksityiseksi toiminnaksi.

Pyydän kohteliaasti tilaa seuraavalle:

V. 1919, jolloin työväenjärjestöt saivat jonkinlaisia toiminta-oikeuksia, valittiin Oulun kunnallisjärjestön toimesta vankien avustustoimikunta, joka oli kokoonpantu etupäässä naisista. Tämä avustustoimikunta järjesti säännöllisesti kuukausittain juhlia y.m. tilaisuuksia, joista saaduilla sekä osastojen lahjoittamilla ja Oulun läänin etel. vaalipiirin alueelta työväenjärjestöjen lähettämillä varoilla kyettiin säännöllisesti avustamaan piirin alueelta olevia vankeja. Paketteja voitiin lähettää se määrä mikä vankiloihin oli lupa lähettää.

Vuoteen 1923 oli avustustoimikunta toiminnastaan tilivelvollinen Oulun läänin etel. vaalipiirin sos. piirikokoukselle.

Poliittisten työväenjärjestöjen lakkauttamisen jälkeen on avustustoimikunta ollut tilivelvollinen Pohjolan ammatilliselle piirikokoukselle ja on se kokoonpantu eri ammattiosastojen jäsenistä.

Avustustyöhön on avustustoimikunta käyttänyt vuosittain useita kymmeniä tuhansia markkoja avustamalla myöskin vankilasta palaavia tovereita kotiseudulleen usein pitkienkin matkojen taakse, sillä useasti on vankilasta päässyt pois työläinen, jolla on rautatielippu, mutta ei rahaa maamatkaa varten, usein on kuljettava satojakin kilometrejä, silloin on meidän tarvinnut auttaa rahallisesti.

Ottaen huomioon suuren ja harvan asutuksen sekä pienen teollisuustyöväen lukumäärän voi todeta avustustoiminnan olleen kiitettävää, joka on saavutettu useita vuosia avustustoiminnassa mukana olleiden, erittäinkin naisten, palkattomalla uhrautuvaisuudella. Varojen mukaan on myös avustettu punaorpoja, joita on piirin alueella ollut useita satoja.

V. V. Huoltoyhdistys perustettiin Ouluun 10 p:nä joulukuuta 1925. Perustavassa kokouksessa liittyi yhdistykseen 36 jäsentä, hallintoon valittiin 8 vakinaista ja 3 varajäsentä. Varsinaisen toimintansa alkoi yhdistys maaliskuun alussa 1926, jolloin Pohjolan ammatillinen piirikokous lakkautti avustustoimikunnan. Yhdistys on kesäkuun alkuun mennessä järjestänyt juhlia vankien hyväksi kahdet ja on niistä tuloja ollut yhteensä 4,600 mk. 50 penniä.

Paketteja 14:sta vangille on lähetetty kolme kertaa, joiden yhteinen arvo on 3,236:40. Vankien perheitä on avustettu yhteensä 693:75. Vankilasta palaavia on avustettu kahta toveria, joista toiselle on hankittu työpaikka.

Jäseniä oli yhdistyksessä kesäkuun alussa 132, ja on jäsenveroi-na, joka on 2 mk. miehiltä ja 1 mk. naisilta, saatu 638 mk. Jäsenistä on miehiä 72 ja naisia 60. Yhdistyksen hallinto on kokoon-tunut 13 kertaa ja on pöytäkirjoissa 95 pykälää.

Huoltoyhdistyksen perustamispuuhiin piirin alueella on myös ryhdytty ja on siinä tarkoituksessa lähetetty 50:lle eri paikkakunnalle kirjelmät. Muilla paikkakunnilla piirin alueella ei vielä ole huoltoyhdistyksiä, paitsi Koskelan kylässä. Sensijaan ovat työväenjärjestöt piirissä aika-ajoittain pitäneet vankien juhlia joista saadut tulot on tilitetty Oulun avustustoimikunnalle ja myöhemmin Huoltoyhdistykselle.

Toimikaamme edelleen uhrautuvasti toveriemme hyväksi. Olemme vakuutettuja siitä, ettei työ mene hukkaan, vaan osaltaan kehittää ja kypsyttää sitä päämäärää, johonka me kaikki pyrimme.

Oulun V. V. Huoltoyhdistys.

Avustustoiminnasta Lappeenrannassa ja lähiympäristössä. .

Lappeenrannasta ja ympäristöltäkin on aina joku työläinen "edustamassa" paikkakuntansa työväestöä Tammisaaressa, joten täälläkin ollaan aivan itsestään jouduttu avustamaan heidän siellä oloaan ja vapaudessa olevia perheitään.

Aikaisemmin oli avustustoiminta täällä, kuten tietääksemme muuallakin, järjestetty aivan yksilöllisen uhrautuvaisuuden varaan. Oli avustustoimikunta joka järjesteli huvitilaisuuksia ja keräsi yksityisiltä tarvitsemansa varat. Riippui kaiketi asiassa kiinni olevien tovereiden kyvykkyydestä, että avustustoimintaa hoidettiin auttavasti. Nykyisin on meilläkin vuoden alusta lähtien avustustoiminta järjestetty jäsenmaksuperusteelle ja onkin perustettuun huoltoyhdistykseen liittynyt satakunta henkeä.

Aivan uutta seudullamme on myöskin naisten käsityöseuratoiminta tarkoituksen hyväksi. Joka toiminta on jo kerinnyt vakiintua varmalle pohjalle, ollen kolmessa eri osassa työskentelemässä; 40—50 henkeä viikottain. Täytyy myöntää naisten olevan tämänlaisessa työskentelyssä omalla alallaan, täyttämässä luokkansa tyttärien tehtäviä. Toivomme vain jatkuvaa intoa. On varmaa, että toverimme porvariston vankilahelveteissä, ilomieliin alistuvat eläimellisimpääinkin kohteluun, tietäessään vapaudessa olevien ottavan osaa heidän kärsimyksiinsä, edes muistaen heitä yksinäisyydessään. He tulevat olemaan ylpeitä sisaristaan, jotka työskentelevät heidän puolestaan, koko työväenluokan puolesta.

Avustustoiminta paikkakunnallamme tulee todennäköisesti menestymään näissä uusissa puitteissa, jotka se on itselleen omaksunut. Pyrkimyksemme saada jäsenmaksuilla peitetyn avustusmenot, onnistumiseksi, ei tarvitakaan kuin noin 500 jäsentä. Tällainen jäsenmäärä ei ole vaikeatakaan koota ajanmenoon paikkakuntamme 10,000 työläisjoukosta. Jatkovaa intoa vain ja toimintamme menestyy kärsivien hyväksi. Punavangit ja punaorvot läheisen huollon alaiseksi! Sen he ansaitsevat. *E. K.*

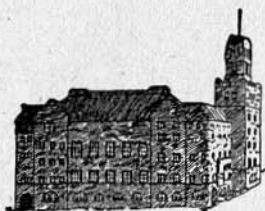
Viipurin Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistys

perustettiin tammik. 27 p:nä 1926. Heti perustamistilaisuudessa valittiin yhdistykselle hallinto, 9 vakinaista ja 3 varajäsentä, sekä 12 henkeä käsittävä huvitoimikunta. Yhdistys on toiminut verrattain ripeästi. Jäsenluku, joka alussa oli siinä 20 paikkeilla, on tällä kertaa 70, mutta vielä suurempia voimia tarvittaisiin työsämme ja senpä takia kehoitamme Viipurin työläistovereita entistä enemmän uhrautumaan vankien hyväksi.

Viipurin Valtiollisten Vankien Huoltoyhdistyksen tili
ajalta 27. 1—1. 6. 1926.

Kassatili	5,454: 25	4,538: 95
Sisäänskirjoitusmaksujentili	200: —	94: —
Jäsenmaksujentili	—: —	288: —
Kulunkitili	271: —	—: —
Huvitoimikunnantili	3,340: —	3,261: —
Lahjoitusten tili	702: 50	1,811: 25
Eri tilejä	25: —	—: —
Tappioksi	—: 45	—: —
	<hr/>	<hr/>
	Smk. 9,993: 20	9,993: 20
	<hr/>	<hr/>

HELSINGIN TYÖVÄENYHDISTYKSEN RAVINTOLAT

*ovat parhaat
työläisten ruokailupaikat,
alaravintolassa maukas ja
ravitseva ruoka. Hintoja
alennettu. Avoimna
koko päivän*

YLÄ-RAVINTOLASSA

mainio kahvi ja soittoa joka ilta kello $1\frac{1}{2}$ 7— $1\frac{1}{2}$ 11.
Sunnuntaisin soittoa klo 2—4. Huom.! Erikois-
soittoa maanant.- keskiv.- ja perjantai-iltoina

*Sanomalehtimyymälä on sopiva työväenlehtien tilaus-
ja ilmoitustenottopaikka*

Turvaa perheesi!

Henkivakuutuksia ja tapaturmavakuutuksia myöntää edullisin ehdoin ja maksuin edistysmielisen osuuskauppaliikkeen perustama vakuutuslaitos

KANSA

Turvaa omaisuutesi!

Palovakuutuksia myöntää edullisimmin edistysmielisen osuuskauppaliikkeen perustama palovakuutuslaitos

TULENTURVA

HELSINGIN TYÖVÄEN SÄÄSTÖPANKKI

Postiosoite: Suomi, Helsinki

Sähköosoite: Työpankki

Maksaa korkoa:

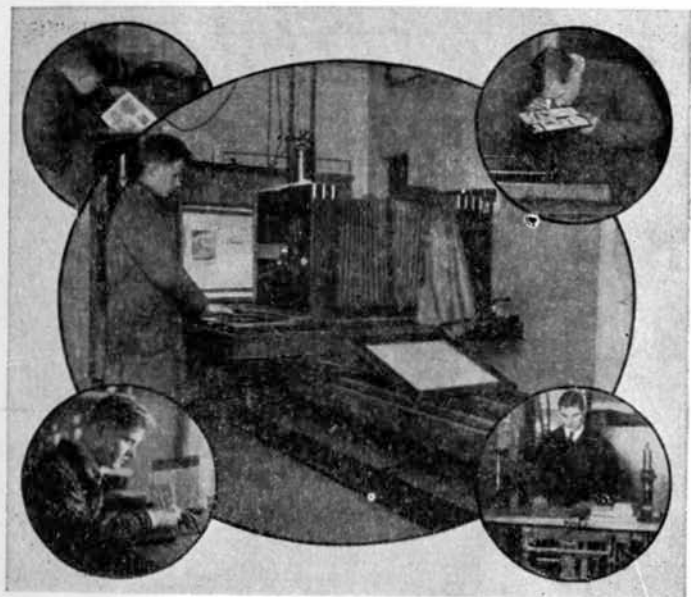
Säästötilillä $7\frac{1}{2}$ %

Juoksevalla tilillä 6 %

HELSINGIN TYÖVÄEN SÄÄSTOPANKKI on yleishyödyllinen rahalaitos. Se on liikevaihdoltaan maan suurin ja kehityskykyisin säästöpankki. Se on työväestön hallitsema ja omistama ja sen varat sijoitetaan luotettavasti ja varovaisesti työväenluokkaa hyödyttäviin ja yhteiskunnallisesti hyödyllisiin tarkoituksiin. Mitään luottotappioita ei säästöpankki koskaan ole kärsinyt.

Myöskin siirtolaisten luottamusta on säästöpankki aina mitä suurimmassa mitassa nauttinut. Sen hallussa on edelleen suuret määrät näiden talletuksia.

Säästöpankki lähettää pyynnöstään vuosikertomuksensa jokaiselle sitä pyytävälle.

O.Y. KUVATYÖ

*Maamme ainoa työvään
kuvalaattatehdas*

HELSINKI

4 linja 8 p. B

Puhelin 3863

Työväen ainoa jouluksi ilmestynvä

LOISTOJULKAISU

TYÖN JOULU

ilmestyy tänäkin vuonna
hyvissä ajoin ennen joulua

*Asiamiehet rientäkää
hankkimaan tilauksia!*

Hyvät levityspalkkiot

PILALEHTI TUISKU

ilmestyy 2 kertaa k. k.
Ryhtykää levittämään
ainoa työväen
pilalehteä

*

Pyytäkää asiamiesohjeita!

O.Y. TYÖ

KIRJAPAINO JA KIRJANSITOMO

Helsinki · Kotkankatu 7

Puhelin 88 61

Hinta 5 mk.